ALTE ROCK

49 Ft

ALTERNATÍV ROCKMAGAZIN

7. SZÁM 1990. JÚNIUS

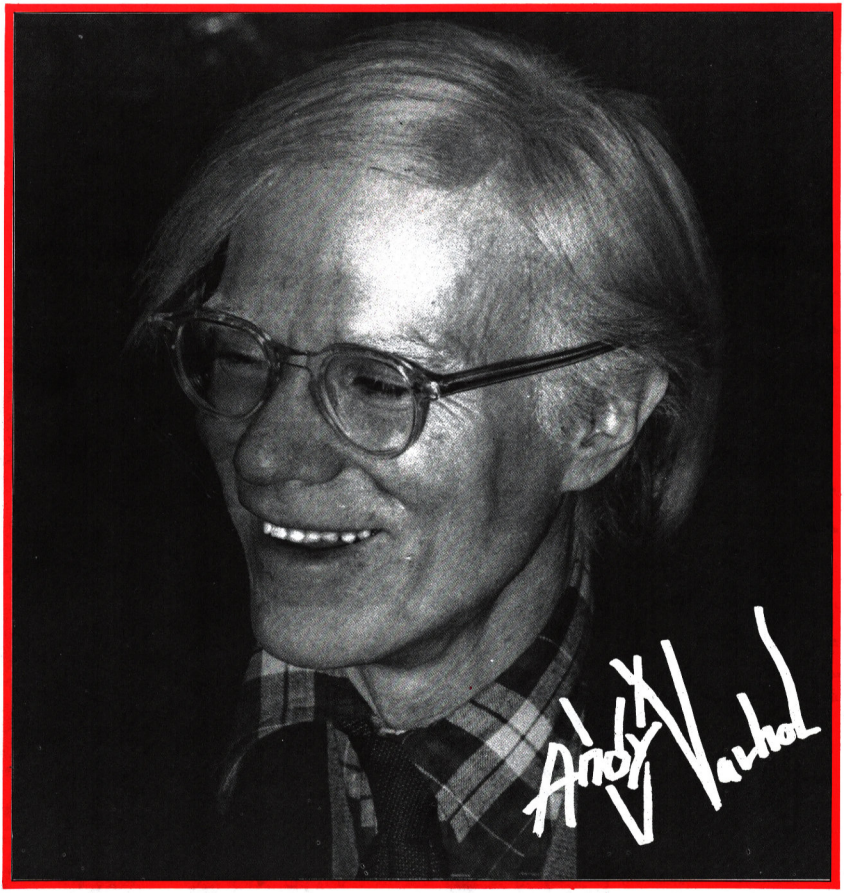

VINYL CHARTS

SPEX INDIE LP-CHARTS MAI 90

1	**Fugazi**	Repeater (–) *Dischord/EfA*
2	**Bad Religion**	No Control (2) *Epitaph/Fire Engine/Semaphore*
3	**Sundays**	Reading, Writing And Arithmetics (3) *Rough Trade/RTD*
4	**Die Goldenen Zitronen**	Fuck You (5) *Vielklang/EfA*
5	**Clock DVA**	Buried Dreams (10) *Interfish/EfA*
6	**Cassandra Complex**	Cyberpunx (4) *Play It Again Sam/SPV*
7	**Pale Saints**	The Comforts Of Madness (1) *AD/RTD*
8	**A Split Second**	Kiss Of Fury (–) *Animalized/SPV*
9	**Happy Mondays**	Hallelujah (6) *Factory/RTD*
10	**The Go-Betweens**	1978–1990 (–) *Rebel Rec./SPV*
11	**Snuff**	Snuff Said (13) *Workers Playtime/EfA*
12	**Sylvia Juncosa**	One Thing (7) *Fundamental/SPV*
13	**Throw That Beat In The Garbagecan**	Large Marge Sent Us (–) *September Gurls/Semaphore*
14	**Verschiedene**	Paranoia In Der Straßenbahn (11) *Weird System/EfA*
15	**Loop**	A Gilded Eternity (8) *Situation Two/SPV*
16	**Television Personalities**	Privilege (–) *Rough Trade/RTD*
17	**Bevis Frond**	Any Gas Faster (–) *Reckless/RTD*
18	**Legendary Pink Dots**	Crushed Velvet Apocalypse (9) *Play It Again Sam/SPV*
19	**Pink Turns Blue**	Eremite (–) *Rough Trade/RTD*
20	**Bored!**	Negative Waves (12) *Glitterhouse/EfA*

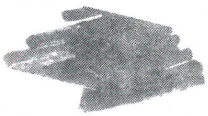

BAD MUSIC FOR BAD PEOPLE

WHY NOT

A 60-as évek lemezei! Ingyenes listák lemezekről!
Bécs 1060, Otto Bauer gasse 16.
Tel: 56-92-52 Nyitva: hétfő-péntek 10.00-18.00-ig szombat 10.00-12.00-ig

INDEPENDENT-WAVE
LPs - CDs - 12" VIDEOS - POSTER

HEAVY RECORDS
CD LP

Hardrock
Heavy Metal
Hardcore

Thrash-speed
Tour Shirts
LP'S
CD'S

Bécs 1060 Esterhazygasse 20. Tel.: 587 0216
Nyitva: hétfő-péntek 12-18-ig, szombat 10-12-ig

KINOPUSKIN

ALTEROCK: Miért pont KINOPUSKIN lett az együttes neve?
CS. G: Igaz, ami igaz 1987 novemberében, az alakuláskor nem ez volt az egyetlen nyerő javaslat. Volt, aki a téesz, vagy a cukor névi mellett voksolt. Azóta persze már megideologizáltuk a névválasztást. Az orosz irodalom bátor alakját láttuk Puskinban, hiszen a nőjéért képes volt tuttira agyonlövetni magát, mert a párbaj elfogadásakor tisztában volt saját gyenge bajvívói képességével. Aztán meg úgy gondoltuk, Puskin nevű mozi üzemel Budapesten, akkor meg miért ne lehetne az, ami végülis lett. Gyakorlatilag Puskin után,szabadon mi is egy öngyilkos vállalkozás részesei vagyunk.

A: Hogyan lehetne a KINOPUSKIN zenéjét aposztrofálni?
CS. G: A kezdet kezdetén avantgarde tánczenének hívtam, az avantgarde és a populáris között kellett valahol lennie.
A: A szövegek ugyanakkor meg eléggé szomorúsak és ez már nem vág bele a populáris vonulatba!
CS. G: Végülis valami olyasmiben mesterkedtünk, hogy a szövegvilág vonzza az underground figurákat, a zenék ugyanakkor szélesebb közönség előtt is népszerűsíthetik a bandát.
A: Kik járnak akkor a koncertjeitekre?
CS. G: Talán nem túlzok, ha azt mondom, hogy intellektuális a közönség. Egyetemisták, főiskolások. De ha a hely úgy hozza – lásd mondjuk a Lyuk –, akkor tudjuk éppenséggel keményre is venni a zenei fazont.
A: A csapat balassagyarmati és kívánsi vagyok, hányan csinálják a KINOPUSKIN-t főállásban?
CS. G: Az igazsághoz tartozik, hogy velem együtt 3-4 munkaerőkülit alkotja a zenekar derékhadát, a többiek viszont emellett máshol dolgoznak. Én is dolgoztam itt-ott, az iskola befejezése után, de mivel inkább a felvételire készülök, így még jól is jön a szabadidő.

A: Nem gondoltatok arra, hogy Balassagyarmat helyett esetleg Budapestről kellene építgetnetek a zenekar jövőjét?
CS. G: Menedzserünk azt mondta: Balassagyarmat megadja azt a bizonyos little town feeling-et, vagyis a kisvárosi érzést, amit a csapatnak tudnia kell közvetíteni. Nos, így próbáltunk a vidéki mivoltunk okozta hátrányból erényt kovácsolni. Amikor elkezdtük felvenni a májusban megjelent Matiné című KINOPUSKIN műsoros kazetta zenei anyagát, akkor az volt az elképzelésünk, hogy egy 19,3 év átlagéletkorú csapatnak Igenis meg kell tudnia mutatni, hogy képes függetlenül minden nagy cégtől megjelentetni saját vállalkozását. Az egész produkció erkölcsi és anyagi felelősséggét mi viseljük magunkon, tehát azt, hogy elfogyjon az ezer műsoros kazetta és az ezer lemez.

(Mind a KINOPUSKIN, mind a Magyar Vizsla interjú teljes terjedelmében május 28-án hangzott el a Rádió alternatív zenékkel foglalkozó Rockújságjában. A következő adás június 25-én lesz a Petőfi adón 22.05-től 23 óráig. A szerkesztő-műsorvezető: Siklós András.)

Vizsla

A Magyar Vizsla egyik frontembere, Farkas Bálint, akitől először is arra próbáltam meg választ kapni, hogy honnan jött az ötlet: zenekarok punkba ágyazott magyar népzenét, avagy magyar népzenébe ágyazott punkot játszik, mert hogy mindkettő lehetséges a muzsika alapján.
F. B: Nem idegen ez, hiszen annak idején a Sex Pistols tánczenekar a kocsmazenék mintájára írta számait. Idehaza akkor logikus a népzenéhez fordulnia egy valamirevaló punk csapatnak, nem? És nekünk egyébként is elegünk van az elhülyült angolszász típusú pop, illetve rockzenéből, valamint az ezeket majmoló magyar punkzenekarokból. Úgy véljük, hogy a népzene mai továbbélésének ez az egyik, vagy talán az egyetlen járható útja.
A: 1990-ben megjelenni egy post-punkot idéző műsoros kazettával, egy kissé különcködésnek is hat?
F. B: Magyarországon klasszikus formájában sohasem létezett punkzene. Amit mi itt ilyen címszó alatt műveltek a hetvenes évek végén, a nyolcvanas évek elején, az gyakorlatilag spontán lázadás volt a totalitárius társadalom ellen. Szerintem ma van itt az ideje idehaza punkot „csinálni", most amikor már túl vagyunk az első szabad választásokon. De ez ugyanakkor senkit se tévesszen meg. Az esélyek ma is minimálisak, talán még kisebbek, mint korábban, mert még mindig élettér nélkül indulnak újabb és újabb generációk az életbe.

Szerintem mi most ott tartunk, ahol a punk születésekor – a hetvenes évek végén – Anglia tartott.
A: Úgy tudom, a miskolci Ártalom képzőművészeti társulás a Magyar Vizsla tagjai mellett, az Ápolókat, a Zum Bum Plac-csot, valamint a Victor Hugo és a Nyomorultakat tömöríti. Milyen céllal jött létre ez a csoport?
F. B: Tulajdonképpen a nyolcvanas évek eleje óta az Apolók zenekarban megfordult művészlelkeket tömöríti ez a laza társulás, de rajtuk kívül sok más érdeklődő is csatlakozott. Performance-okat csinálunk közösen, vagy külföldi koncertutakat szervezünk (az Ápolók nemrégiben Hollandiában lépett fel). Emellett komplex művészeti esteket állítunk össze, vagy video-folyamokat készítünk, de tulajdonképpen van itt minden a vegyesfelvonásától a koncertekig. „Idegház-hatás" címmel szerveztünk nem rég szabadtéri koncertet, amelyet Presszó Gábor és társai tabánbeli vakarózdásának ellentpontjaként szántunk.
A: Úgy tűnik, egy valódi független csoportról van szó az Ártalom esetében, de kíváncsi lennék, hogy a szellemi függetlenedést anyagilag miként lehet megvalósítani?

F. B: Egészen sokáig olyan független voltunk, hogy a csoport tagjai reáljövedelmük felét fordították a fennmaradásra. Később némi pénzhez jutottunk egy kuratóriumtól, amely spontán közösségeket támogat. Ebből finanszíroztuk a műsoros kazettát is. Eddig egyébként két számot éít meg az Ártalom című újság. Ugyancsak ebből a pénzből készíthettük el a videofelvételeket. De ami igaz, az igaz: egyre nehezebben boldogulunk. Készülünk ugyanakkor egy dokumentarista dalmű megírására. Ebben 20 dal szerepelne a nyolcvanas évek elejének punk zenekaraitól. Így szeretnénk rehabilitálni olyan, teljesen ártatlanul meghurcolt együtteseket, mint például a CPG. A dalmű bemutatója lehetne Szegeden is. Ehhez várjuk azok segítségét, akik bármilyen információval tudnák gazdagítani eddigi ismeretelmet. Minden jelzést örömmel veszek. Cím: Farkas Bálint, Miskolc, Kisfaludy utca 96.

A Magyar Vizsla eleje: Purcsel György, Farkas Bálint és Pásztor Zsuzsanna

Az ART mestere

Egyedülálló vállalkozásba fogott az Alterock. Magyarországon – méltatlanul – igen keveset foglalkoztak az elmúlt években Andy Warhol-lal és műveivel. A nemrégiben elhunyt művész, performer halála előtt nem sokkal részt vett egy televíziós vállalkozásban, amelynek során elmondta munkássága legfontosabb állomásait, illetve barátai, kortársai is megszólaltak a 60 perces műsorban. Eléggé kalandos körülmények között került be az országba a dokumentumfilmet tartalmazó videokazetta és mivel van mit pótolnunk Andy Warhol-lal kapcsolatban, ezért úgy döntött az Alterock, hogy a film teljes szövegét lefordítja és maradéktalanul az érdeklődők rendelkezésére bocsátja. Ennek a vállalkozásnak, vagyis a magyarra fordított szövegnek az első részét közöljük most, de folytatásokban közzétesszük a teljes szövegkönyvet.

Andy Warhol: Nem hinném, hogy olyan forradalmian nagy művész lennék.
Riporter: Miként vélekedik a hagyományos művészetről?
A. W.: A hagyományos művészet például azt jelenti, hogy vászonra festünk. Ebben a tekintetben hagyományos művész vagyok, mert vászonra festek én is.
R: Azért fest, hogy örömet okozzon az embereknek?
A. W.: Igen. Elsősorban ezért, de ugyanez a feladata mondjuk a szórakoztatóiparnak is.
R: Ön szerint művész bárki lehet?
A. W.: Igen. A legjobb példa erre én vagyok. Elhatároztam, hogy művész leszek és az is lett belőlem – idővel. Minden azon múlik, hogy az ember milyen messzire hajlandó elmenni. Én egyébként sohasem tudom megmondani, hogy miért jó, vagy nem jó ez, vagy az a kép. Azt hiszem az emberek szeretik a művészetet. Nincs is jobb dolog, mint vasárnap délután a múzeumokban lődörögni.
R: Ön szerint mi az, hogy művészet?
A. W.: Művészet? Hát a művész szó megtoldása.

***

Emile di Antonio: Úgy vélem a szex Andy életének csak egy picinyke részét tölti ki. Ő inkább egy voyeur (olyan ember, aki aztélvezi, ha titokban végignézheti mások vetkőzését, vagy szexuális tevékenységét – a szerk.) Andy esetében ezt talán úgy kell érteni, hogy ő egész életében figyelt. Másokat, az életet maga körül és iszonyatosan jó emlékezőtehetsége révén tudta, és agyában tárolta, hogy ki, mit és mikor tett. Andy az első voyeur, akiből sztár lett. Míg egy hétköznapi kukkoló mások ablaka alá áll nézelődni, addig az emberek egyenesen Andy-hez mentek és előtte produkálták magukat, így az ő esetében a kukkolás úgy válik művészetté, hogy amit ő lát, azt a nagyközönség is megnézheti a képein, de a szűrőt Andy szeme jelenti. Benne megvan az a démoni képesség, hogy a produkcióiban szerepiő magamutogató, néha emberi roncsokat rávegye, hogy bármit megcsináljanak a kamerája előtt.
David Bourdon: Az excentrikusok érdekelték leginkább. Azok, akik túlzásba visznek mindent; mondjuk írdatlan mennyiségű csokis zabpelyhet tudnak felzabálni.
E. de A: Rájött arra, hogy a népszerűség a mai Amerika egyik kulcskérdése, egyik motorja a

kultúrának. Gazdag lányok, kurvák, vagy éppen csórók csapódtak hozzá, mert vonzotta őket. Lehetőséget láttak Andy-ben, így mindent megcsináltak neki.
D. B: Emlékszem, egyszer felhívott este és azt kérdezte: nincs-e kedvem átmenni hozzá és megnézni a száz, különböző formában megfestett Marilyn Monroe fejét, amit éppen most fejezett be. Átrohantam hozzá. Elsőre döbbenetes volt a látvány.

***

Riporter: Miért festette meg olyan sok formában Marilyn Monroe-t?
A. W.: Számomra ő jelenti a szépséget. De egyébként a maga módján mindent szépnek találok.

***

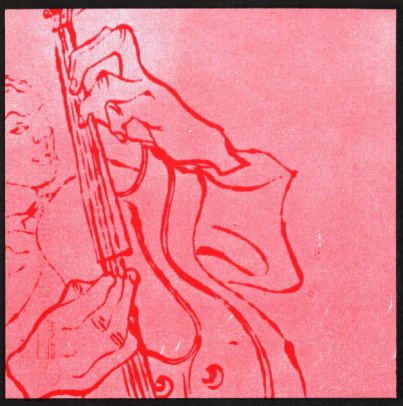

Henry Geldzahler: Andyt lenyűgözte a szépség, az ördögi és az ártatlanság. Tehát alapvető dolgok. Talán két dolog határozta meg igazán tevékenységét. Az egyik: imádata a sztárok és Hollywood, a csillogás iránt. A másik dolog a katolikus vallás, amelyben mindvégig hitt, hiszen vasárnaponként rendszeresen eljárt templomba. Ugyanakkor tartott a pokoltól. Nemcsak abban az értelemben, hogy az ember halála után esetleg oda kerül, de gyűlölte a földi poklot is. Talán igaz az a megállapítás, hogy Andy nemcsak voyeur, de egy kicsit szadista is volt. Nos, ebből a megközelítésből akkor filmszínész barátainak pedig mazochista-exhibicionistáknak kellett lenniük. Talán ezért viselkedtek olyan szélsőségesen és tűntek el Andy Warhol környezetéből, hogy átadják később helyüket az újabb csillagoknak. Van itt egy másik furcsaság, amit Andy a 30-as évek Hollywoodjából emelt át a XX. század vége felé. Mindig több emberrel vette magát körbe, mint amennyivel potenciálisan kommunikálhatott volna.

D. B: Először az 50-es évek végén találkoztam Andy-vel. Akkoriban reklám rajzolóként foglalkoztatták, és már neve volt a szakmában a karácsonyi üdvözlő kártyák és a különleges csomagolópapírok kitalálása miatt. Már akkoriban is ugyanolyan nyughatatlan, de mókás figura volt, mint később. Egyszer egy társaságban cikizték, hogy milyen csikos az öltönye. Erre a legnagyobb nyugalommal letolta a nadrágját és büszkén megmutatta, hogy nemhogy az öltönye, de még az alsónadrágja is csikos.

Mario Amaya: Nem hiszem, hogy Andyt valaha is az üzte volna, hogy nagy képzőművész legyen. Inkább sikerre vágyott, hogy elismerjék a New York-i művészi körökben. Korai műveit inkább ál-naiv művészetnek nevezném. Olyan jellegűek ezek a rajzok, mintha nem is lennének rajzok, vagy nem lenne tudatos a vonalvezetés. A hatás kettős: egyfelől biztosra menni a rajzokkal, másfelől pedig ártatlannak tűnni.

***

Riporter: Volt valaha gyerekkorában kedvenc állatkája otthon?

A. W: Nem, nem volt. Csak később, úgy 20 éves korom körül döntöttem úgy, hogy tartok egyet.

***

M. A: Érdekes még Warhol úgynevezett „cipő-könyve", amely tele van a legváltozatosabb cipő formákkal. Megalkotásuk megint csak a biztos kézvezetést, és a gyermeki ártatlanságot sugallja. A rajzok egyébként olyanok, mintha egy nyolcadikos általános iskolás készítette volna. A cipőket ugyanakkor híres sztároknak ajánlotta Warhol.

D. B: 1959-ben tervezett egy furcsa csomagolópapírt, amely már előrevetítette a későbbi pop-art dolgokat. Azt hiszem Henry Geldzahlernek mutatta meg annak idején a katasztrófa-sorozat prototípusait.

H. Geldzahler: Egyszer éppen együtt vettünk egy New York Daily Mirrort, amely címlapján arról számolt be, hogy 129 ember vesztette életét egy repülőgép balesetben. Ez a szám őrült magasnak tűnt akkoriban. Ezután készítette Andy a kocsi-karambol sorozatát. Warholnak egyébként meg volt az a különleges képessége, érzékenysége, hogy kiválassza, meglássa: mi lesz, mi lehet az év, az évtized image-e.

M. A: Emlékszem, a nagy áttörés a dollár bankjegyekkel jött. Elment Andy egyszer Alannah Ward-hoz és megkérdezte: hogyan lehetnek nagy művész? Alannah visszakérdezett: mit szeretsz a legjobban a világon? Természetesen a pénzt – vágta rá Warhol. Hát akkor fessél pénzt! És ha jól emlékszem, a legelső bankjegyeket még kézzel festette és nem sokszorosította, csakúgy mint azt a bizonyos leveskonzervet. Hiszen művészi korszakának következő állomása a Campbell's krémleves konzerv volt.

D. B: 1961-62-ben állt rá Andy a nagyalakú festményekre, amelyeken a mindennapi élet tárgyait örökítette meg. Ekkor jelent meg a banán, az írógép vagy a kólás üveg. A koncepció később annyiban módosult, hogy egy-egy festményre akár száz különböző formában is felkerülhetett ugyanaz a tárgy. De ebben az időben – 1962-ben – készült el az a képe is, amelyen 200 darab egydollárost jelenített meg. Ez az az időszak, amikor a művészek portréi felé fordult és hát elsősorban Marilyn Monroe-t kedvelte.

– FOLYTATJUK –

(FORDÍTOTTA: SIKLÓS ANDRÁS)

N-TIME

Amióta egyre többen vitatják az alternatív zene magyarországi létét, azóta egyre több alternatív zenei fesztivált rendeznek országszerte, legutóbb Pécsett – In Time '90 címmel, három napon át. Épp időben.
A rendezvénynek otthont adó – Dozsónak becézett – művelődési ház szárnyaszegett, puritán szocialista pompájával türelmesen viselte a gyűrődést és a leikes pécsi fiatalok önfeledt tombolását: jutalmul mind a három napot nyereséges teltházzal zárhatta, köszönhetően az értelmes szervezésének, amely minden estére tartogatott egy-egy sikerzenekart.
A fesztivál jelentőségét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a Király! Magyar Televízió szombat esti rockműsorának népes stábja is megtisztelte figyelmével – főképp a budapesti zenekarokat.

No. 1.

Hálátlan feladat egy háromnapos fesztivált elkezdeni, de ezt a hálátlan feladatot az – általam eddig ismeretlen – *Ugatha Christie* elnevezésű igen fiatal, budapesti-miskolci zenekar gátlástalanul önfeledt, görcsmentes produkciója könnyedén megoldotta. Fiatalok, helyesek, indulatosak, jók. A néhol hamis leányvokált feledtette a kitűnően összeszokott, fantáziadús zene, valamint az énekes energikus egyénisége, aki, ha kellett mesélt, beszélt, ha kellett robbant, vagy visszafogottan hullámzott – ösztönösen jó előadó. Dalaikban zavartalanul keveredett a keserű irónia (Ez mégsem Amerika), az intellektuális kikacsintás (Jöjj és lásd), valamint a fanyar tisztelgés a letűnt újhullám iránt (Ha rang a rangod). Hogy az énekest idézzem: „Vigh Mihály megtért, valakinek fel kell vállalnia az örökséget".
Az Ugatha Christie által felforrósított hangulatot a néhai nagyreményű, budapesti *Rés* zenekar megmaradt négy tagja nem tudta fokozni. Gyenge énekes, erős gitár, érthetetlen szöveg (bár az utóbbi inkább az erősítés hibája volt). Miótа a csutkahajú Benő – aki persze lány – és párja, a csúnya arcú, de szép lelkű Béla megvált a zenekartól, a Rés nem hasad tovább, önmagát járja körbe, ahogy tetszik. Maradt hát a nem túl eredeti, kikeményített rock and roll tánczene – made by Clash. Ekkor már mozgolódott a közönség, bár a többség még szokatlanul nyugodtan üldögélt a földön, mint a napközisek, kivéve a színpad előtti tér néhány katasztrófa sújtotta, többé-kevésbé bőrfejű harcosát, akik kötelességtudóan áldoztak a pogó szent extázisának.
Ekkor – először és utoljára – összezárult a függöny, majd nehézkesen fel is gördült és a színpadon a sokat próbált, véglegesen átalakult *Sex-e-pil* zenekar kezdte meg angol nyelvű, professzionálisan kidolgozott programját. A jólláturа vasalt, szikár, precíz és magabiztos zene vitathatatlanul „lejött" a színpadról, kenéryen bekavarták a hangulatot, divatos szóval Európában érezhettük magunkat a pécsi Dozsóban, bár a holland énekes angol nyelvű mondatait csak kevesen értették. Érthették viszont a zenét, ami nem avantgarde, nem magyar, de profi

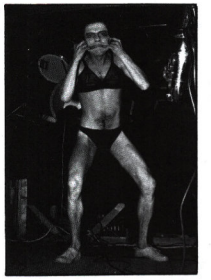

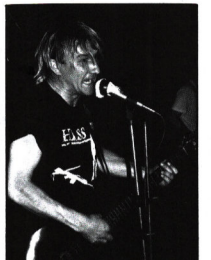

Még 1984 táján alakult meg a Sexepil zenekar, amely a new-wave csendesedő hullámain megpróbált beevezni az intelligens szórakoztatás vizeire. Hogy a navigálás nem volt viharmentes, ezt bizonyítja a többszöri leállás és újrakezdés, míg végül beérkezni látszott a zenekar: elkészíthette első nagylemezét, amit a közönség is pozitívan értékelt sőt, párizsi sikerekről is olvashattunk a lapokban. De egy rövid hallgatás után újabb meglepetéssel szolgáltak a rajongóknak: váratlanul megváltak az addigi énekestől. Hegyi Zoltántól és mind a szakma, mind a közönség számára meghökkentő módon egy angolul éneklő holland zenész, Mick Ness lépett a mikrofon mögé. A publikumnak elállt a szava. És semmit sem értett.
A Sexepil menedzsere, György Péter, valamint a zenekar két – magyar – tagja, Vangel Tibor és László Viktor válaszol a kérdésekre.
Alterock: Egy magyar zenekar hogyan tesz szert holland énekesre?
György Péter: Teljesen véletlenül. Egy ismerős ismerősén keresztül eljutott Mick-hez az első lemezünk, amiről egy szám nagyon megtetszett neki és mivel egy olyan periódusban volt, hogy az addigi tevékenységéből elege lett, Ausztriából átugrott hozzánk megnézni, hogy miről is van szó.
Vangel Tibor: S mivel nagyon szorongatott minket a Carrot-fesztivál, a legjobb időben érkezett Mick 20-án. Másnap fel is léptünk.
A: Mivel foglalkozik Hollandiában az énekesetek?
V. T: Zenész.
A: Ebből él?
László Viktor: Ott van munkanélküli segély.
A: Az új lemezanyagotok készen van. Itthon vagy külföldön jelenik meg?
Gy. P: Minden elképzelhető. Jelenleg azt próbálom megszervezni, hogy egy producer kint felvállalja az anyagot. Egy nem amerikai zenékkel foglalkozó amerikai társaság pozitívan fogadta a produkciónkat, de amíg a lemezünk nem jelenik meg, addig lehetetlen mozdulni, koncertezni.
A: Mennyire fontos számotokra a hazai közönség?
Gy. P: Egy kicsit clnikusan hangzik, de nagymérvű sznobizmust érzek ebben az egész közegben, amit ma alternatívnak hívnak Magyarországon. Amikor magyarul folyt a szöveg a színpadról, sokszor azt sem értették. A What do you say-t éveken keresztül Vadulj szél-nek énekelték.
V. T: Többek között ezért is örülök az angol nyelvű énekesnek, mert nem akartam éveken keresztül egy filozófus mögött zenélni. Így legalább zenélhetek tovább tudunk lépni és ennyiben egészségesen avantgarde a zenekar. Olyan dolgokat csinálunk, amik később belgazolódnak. Viszont a köz tudatában élő, mára eléggé lejáratott és sznobériára hajlamos avantgarde stigmától elhatároljuk magunkat.
L. V: Olvastunk néhány jóindulatú tanácsot, hogy vetítsük ki a magyar szöveget. Nem tervezzük., nem szűntünk meg magyar zenekarnak lenni. Az nem a mi hibánk, hogy nem értik meg a szöveget. Még.
A: Több magyar független zenekarnak szerveztek már nyugat-európai, többek között holland fellépést. Ti miért nem éltek a lehetőséggel?
Gy. P: Nem látjuk értelmét a rock-turizmusnak, amikor keresel egy koncertet – átszámítva – teszem azt négyezer forintot, aztán veszel egy swatch-órát és rágógumit. Viszont az igényes koncertszervező nem áll szóba veled addig, amíg nincs lemezed. Neki sem éri meg, hogy a nullától a nullára futtasson valakit. Ha már teszünk egy lépést, azt nem kamuzni akarjuk megtenni.
A: Végül idéznék egy clkkből, ami a Pecsa koncerteteket ajánlja: „A próféták újra itthon. (...) A Sexepil legnagyobb erénye a türelem, hogy a közönség újból felismerje – ugyanolyan nagyok, mint a külföldiek, akik otthon is válhatnak prófétává. Hiszen lassan, de – hál' Istennek – biztosan Európa az otthonunk".
V. T: Mi a kérdésed?
A: Néhányan szerénytelenséggel vádolnak benneteket. A válasz mindössze egy talányos, ironikus mosoly. Tegyem, ahova akarom.

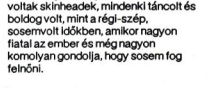

HARKAI PÉTER

dermedt európai arisztokratizmusát. A közönség táncraperdült, újrázott, a három zenészről csorgott a víz és az örőm, még a bőrfejűek is szőrmentén voltak skinheadek, mindenki táncolt és boldog volt, mint a régi-szép, sosemvolt időkben, amikor nagyon fiatal az ember és még nagyon komolyan gondolja, hogy sosem fog felnőni.

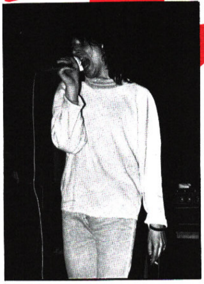

No. 2.

A második napi bemelegítés a budapesti *Aranyláz* nevű zenekarnak jutott, kevesebb eredetiséggel és sikerrel, mint előző napi sorstársaiknak. A kissé mutálós, hamvas rock and roll-esztrád nem vadította meg a közönséget: mire a szólógitáros néhány erőteljesebb berezdülése megalapozta volna a hangulatot, már vége volt a dalnak. A produkció komolyságát – számomra – tőből metszette a billentyűket kezelő szemüveges, a gimnáziumi matematikai versenyeket idéző fiatalember, akinek sem az énekét, sem a Roland D-IO-ét nem hallottam, viszont minden számot ő konferált, tehát központi szerepet tölthet be a zenekarban. Mivel komolyabb baj nem történt, kellemesen telt az Aranyláz, sőt megtelt a ház.
Ez persze nem csak az ő érdemük volt, hanem a másodikként fellépő *Pál Utcai Fiúké* is. A PUF, bár hiányosan lépett fel – a billentyűs hölgytől búcsút vettek –, és konvertibilis – lehet. A száraz, fanyarhangú, többek között Bowie-ra emlékeztető énekes és zene kétségtelenül tud valamit – a magyar nyelvet kivéve –, ami sikerre viheti a Sex-e-pil újabbkori pályafutását akár itthon, akár külföldön. Bár a közönség lelkesen, nagy ovációval fogadta a zenekart, néhány renitens alak számonkérte az igazi zöldet és az igazi kéket. Nem kapták meg. Viszont a civilként jelenlévő Hegyi Zolit valószínűleg hájjal kenegették.
Mi jöhet ezután? Természetesen egy pécsi, de Budapesten is egyre népszerűbb zenekar, a *Kispál és a Borz*. Azon keveseknek, akik látták a Rockstúdió egyik adásában a magabiztosan egzaltált zenekart, már lehet fogalmuk, akik még nem látták, azok higgyék el: születőben egy könnyed, de őszinte, ironikus rock and roll, amit húsz év után ismét fiatalok reprezentálnak és talán el is terjesztenek. Akár így lesz, akár nem, a Kispál és és a Borz fergeteges házibulit rendezett, igaz, hazai pályán. Már az első akkordokkal szétrobbantották a Sex-e-pil levegőbe hiánytalanul produkálta az évek során kialakított színvonalat és hőfokot. A Kispál… koncertjéhez hasonlóan, már az első szám alatt túlfűtött tánctereммé változott a Dozsó. Hiába szólt vacakul a erősítés, a közönség önfeledten tombolt, a PUF pedig nem okozott csalódást. Leskovics Gábor énekes-gitáros és társai valószínűleg álmukból felriadva is hozni tudják már ezt az energikus beat- vagy popzenét, aminek persze semmi köze az alternatív muzsikához, viszont egyszerű, tiszta és őszinte. És ami a lényeg: hihetetlenül népszerű.
Oly annyira népszerű, hogy a közönség harmada távozott is a PUF után, a maradék kétharmad viszont elmélyülhetett Legát Tibor, a nagy pozőr és alattvalói, a *Legát Gát* produkciójában. Őszintén sajnálom, de semmi értékeset nem tudtam felfedezni a zenekar produkciójában, amitől, persze, még lehetett jó. A közhelyszerű zene, az öntetszelgő banalitások, a felvezető szövegelések demonstratív, tolakodó trágárságai, álfilozófikus harsánysága egy csöppet sem ragadott meg, inkább viszolyogtatott. Otthon, a tükör előtt valószínűleg hitelesebbnek tűnik a rockpróféta még oly ironikus szerepe is, mint a színpadon kierősítve, de attól, hogy hangosan szól a cájg, még korántsem biztos, hogy zene szól a hangfalakból. Készséggel elismerem, hogy egy szellemileg alultáplált egyén vagyok, de akkor sem tudok mit kezdeni az „elő a gitárt/téveszd el az irányt" vagy „tartalék/martalék" jellegű csasztuskákkal, a dagályos semmitmondással, hogy az enyhén avas csöves-popper poentírozást már ne is említsem.
Az estet a pécsi Klan együttes hangos próbálkozása zárta.

No. 3.

„Én nem skinhead vagyok, hanem csak csúnya" magyarázta egy felhevült ifjú a társának – ez a kedves mondat tökéletesen jellemezte a harmadik, színesre zselézett napot. Becukrozott, illetve tüskehajak, bakancs, széles nadrágtartó, trikó; erő, egészség, együttlét – a zárónap a punk és a skinhead törzsi jegyeit hordozta magán és persze a színpadon.
A pécsi *Gruppen Sex* elnevezésű szexuáletikai zenekar lépett fel elsőként. Az énekesük – Freddy Mercury földi mása – kötélen és melltartóban libbent a színpadra, körülbelül ennyi volt a zenekar leghatásosabb megnyilvánulása. Az énekes exchibicionista-transzvesztita cirkuszát a zene már nem tudta kellő eredetiséggel követni – repült is néhány csikk a színpad felé –, ennek ellenére a nagyérdemű jól mulatott, ilyet sem láthat minden nap.
A Gruppen Sex után következő *Kosewoly* az egyetlen zenekar, amiről lemaradtam, bocs. Biztos jó volt.
A szegedi 88 nevű trió viszont nagyon nyers, nagyon vad és kemény punkzenét produkált annak ellenére, hogy szinte az utolsó pillanatban kaptak meghívást a fesztiválra, így próbára nemigen jutott idejük, amit a koncert alatti leállások is mutattak, bár ebből a közönség semmit sem vett észre és bőven beleférť a hangulatba is. Tehetséges banda a 88, kár lenne értük.
Utolsóként a hazai punkzene egyik legnépszerűbb zenekara, a győri Auróra lépett fel, sajnos pocsék keveréssel, de változatlan programmal. Őket már megismerhették az Alterock előző számából.
Ennyi történt 1990 áprilisának utolsó napjaiban a Dozsóban, Pécsett, in Time. Épp időben.

HARKAI PÉTER
FOTO: KESERŰ ÁGNES

Mielőtt bármit kérdezhetnék, Varga T. Zoltán, a szegedi 88 elnevezésű trió énekese megelőz:
– Te írtad azt, hogy a Cigánymentes övezet CPG szám? Szeretnék egyszer találkozni az illetővel, elmagyaráznám barátian, hogy inkább a Mos-oi programját tanulmányozza.
– *Miért érint ez ilyen érzékenyen?*
– A másfél év felfüggesztettért, amit tizenhét évesen kaptam. A zenekar többi tagja leülte a két évét, mert pofázni bátorkodott. Persze meg is lett az eredménye, csuda dolgokat művelnek most a CPG volt tagjai.
– *De te folytatod itt, a 88-ban.*
– Persze, de nem csak én folytattam, hanem a szervek is, főleg a CPG-nek köszönhetően. A tanács kulturális osztálya volt a szócső, nem avatkozott be nyíltan a rendőrség.
– *A műfajt vagy titeket tiltottak?*
– Kimondottan a 88-at. Szegeden nagyon durva volt a helyzet. Bementünk a tanácsra, hogy mondják meg, melyik szövegünk szar és azt kihúzzuk. Nagy nehezen elrebegte a kövér irodista, hogy nem nekik van velünk bajuk, hanem a rendőrségnek. Egyáltalán, Szeged egy nagyon tetű hely volt (?), nem véletlenül hívták húsz éven át Pol-Pot megyének. Leállították minden mozgást. Egy 2-300 fős diszkónál nagyobb megmozdulást nem lehetett tartani, hogy ne legyen együtt annyi fiatal, mert az már gyanús. A Tofinak volt egy zenekara Keleti Front néven és ebből nem kislemez, hanem egy nagy tárgyalás lett politikai izgatás címen, amit az ügyészség úgy adott tovább, hogy a közösség megsértése. Tofit szerencsére felmentették, mint skizofrén egyént. Végül is hülye, ez egyértelmű. Csak meghülyülhet az ember olyankor, amikor azokat a szemétládákat, akik a tizenötéves gyerekek fejéhez odatartották a pisztolyt, hogy „szétlövöm az agyadat!", látja most piros-fehér-zöld kokárdával feszíteni.
– *Nem úgy tűnsz, mint akit megérintett a változás szele.*
– Most viccelsz?
– *Akkor beszéljünk inkább a 88-ról.*
– Most megfogtál.
– *Hogyhogy?*
– A vadonatúj négyéves műsorunkat hallhatod, ég a pofánk, de ez a helyzet. Pedig mindannyian szeretünk zenélni, de valahogy szétfolyunk, mint a higany. 1989 tavasza óta nem léptünk fel sehol, kivéve a nyarat, egy nyugat-európai turnét.
– *Minek köszönhetően?*
– Még anno a Lyuk-ban összebarátkoztunk egy holland zenekarral és a basszusgitárosuk, aki egy eszeveszett szuper arc, meghívott minket (ő szervezte a Kampec Dolores hollandiai fellépését is). Hollandia, Belgium, Dánia, NSZK szuper volt. Nyolcvan százalékban mindenhol megették a műsort, tehát odajöttek, hogy hát igen, ez jó volt. Hívott az arc, mennénk is újra, de nincs pofánk ugyanazzal a programmal és egy ilyen szar cuccal. Pedig tavaly kerestünk annyit, hogy feljavítsuk a technikai állományunkat, de hát első buli volt, elvertük a pénzt… jó volt.
– *Ahogy hallom, elég mobilis a zenekari állomány.*
– Ez jó, tényleg így van. Először a gitáros ment el, aki szegény egy részeges egyén volt. Utána a legelső dobos visszajött gitározni, aztán az énekestől váltunk meg, mert csak skinheadeknek volt hajlandó fellépni. Nem tudta felfogni, hogy ez egy hülyeség, hogy csak ennek vagy csak annak játszunk. Játszottunk Szentendrén a Kopaszok Klubjában, utána felléptünk a Ganz-ban és a skinheadek meg akartak verni minket, mert punkoknak játszunk és hosszú a hajunk. Hát ez egy hülyeség. Egy a lényeg, Lenin után szabadon: zenélni, zenélni, zenélni.
– *És a zenétek szokatlanul erőteljes, „gyomorforgató", de ahogy hallgatlak, nagyon esetlegesnek tűnik a trió léte. Mi lesz, ha szétpereg a tehetségetek?*
– Akkor elmegyünk hamburgeresnek. Punkburgeresnek, nem is rossz. Szépen fejezzem be? Szörnyűek vagyunk egy szörnyű korban, tehát ebben nincs semmi abnormális. Zenélni akarunk és nem pofázni. Legfeljebb egy kicsit túl hamar születtünk vagy egy kicsit túl későn, nem gondolod?

H. P.

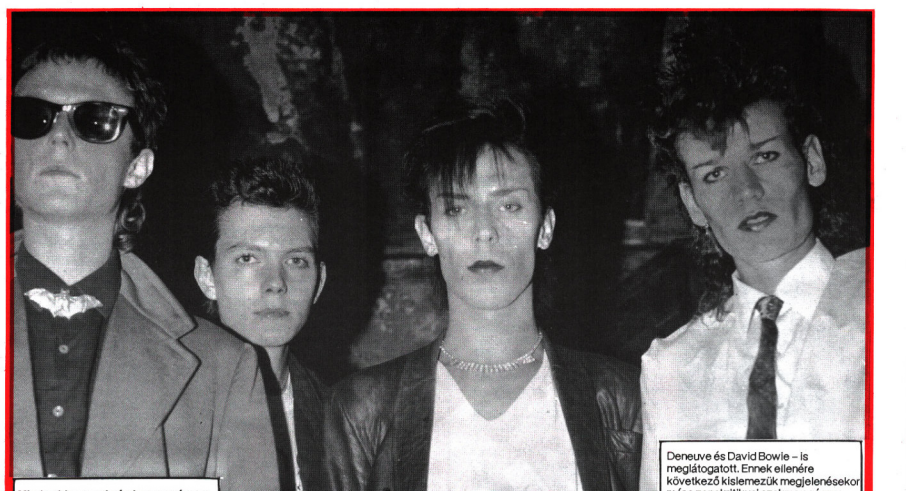

Minden bizonnyal némi magyarázatra szorul a három évszám, annak ellenére, hogy a zenekar nevével sokan tisztában vannak, vagy voltak, hiszen idehaza is rengeteg rajongója volt (van?) a Bauhausnak. A történet kezdete igen pórias. 1978 szilveszter éjszakáján, a nem túl ismert Wellingborough városka kiskocsmájában lép először színpadra a csapat. Nem sokkal ezután a Small Wonder nevű független kiadó szerződtette őket. Az együttest a Haskins fivérek – Kevin és David – mellett a gitáros Daniel Ash és volt iskolatársuk Peter Murphy alkotta. Nevüket egy, a századforduló után ismerté vált képzőművészeti csoporttól kölcsönözték. A Bauhaus irányzatot egyébként 1919-ben jegyzik be hivatalosan. A zenekar tehát 1979-ben felveszi a *Bauhaus 1919* nevet, majd később – kereskedelmi okokból – elhagyják az évszámot. Mindez sokat nem változtat azon a tényen, hogy bár egy új irányzat, a gothic születésének lehetünk szem- és fültanúi, azonban négy évvel később már mindez múltidőben igaz, mert a Bauhaus feloszlik. Mivel a zenekar történetét sokszor és sokan elmesélték már, most egy olyan megközelítést választottunk, amilyennel még nem találkozhatott az olvasó. Nézzük végig a Bauhaus sztorit a kiadott lemezek és kislemezek időbeli sorrendje alapján.

A Small Wonder kiadó első próbálkozása az, amikor piacra dobja 1979 augusztusában a Béla Lugosi's Dead című maxit. Még senki sem sejti, hogy a sötét atmoszférájú dal a Gothic (gót, gótikus) mozgalom himnuszává válik néhány évvel később. S ez az a pont ahol a gothic jelző és a hozzá kapcsolt mögöttes tartalom rajtaragad a Bauhauson. A hagyományos fekete bakelit mellett mintegy ötezer példányban fehér nyomású korongok is forgalomba kerültek, sőt 1986-ban kék színű példányok piacra dobásával

esztendővel kiadójuk, a Beggars Banquet megjelenteti a Bauhaus legjobb dalait tartalmazó dupla nagylemezt, amelynek egyszerűen csak annyi a címe: Bauhaus 1979–1983. Majd 1988-ban pedig kiadják valamennyi, eddig megjelent Bauhaus albumot CD-n. Nos, ezek alapján talán a hazai Bauhaus rajongók is kaptak némi támpontot, hogy mit is érdemes még megszerezniük a gothic mozgalom keresztapjának tartott együttes zenei repertoárjából. került fel a zenekar ismét az indie listákra, akkor amikor már három éve nem játszottak együtt. Majd némi kitérő után a 4AD lemeztársasághoz kerülnek, ahol 1980 februárjában jelentetik meg a Dark Entries című kislemezt. A csapat a kultuszstátuszt gyakorlatilag a következő kislemezével érte el. Ez volt a Terror Couple Kill Colonel című dal, amelyet egy újsághír inspirált (A terrorista házaspár megölte az ezredest). A produkció mindössze 1500 példányban jött ki. Ezt a 4AD -nél készült utolsó kislemez követte, amelyhez egy alaesony költségvetésű videoklip is készült. Ez a már akkor klasszikusnak számító T. Rex dal, a Telegram Sam volt. Növekvő ismertségük tette végül is szükségessé, hogy 1980 októberében megjelenjen első nagylemezük, az In The Flat Fields. Ezzel a produkcióval bizonyították a Bauhaus igazán kreativitását, különösen Daniel Ash, aki eddig nem igazán hallott gitárjátékkal lepte meg a rajongókat. 1981 márciusában kötöttek szerződést új kiadójukkal, a Beggars Banquet-tel, és rögtön az utcán az új kislemez a Kick In The Eye. Talán e korong piacra dobásával igyekeztek nagyobb elismertségre, vagy rajongótáborra szert tenni, ami – tulajdonképpen – a

bauhaus

felszlásig sohasem sikerült. A Bauhaust ugyanis elkönyvelték annak, ami a rajongók szerint volt, vagyis a gothic irányzat keresztapjának és ebből a skatulyából nem volt kiút. 1981 júniusa a következő időpont, amikor megjelenik a Passions Of Lovers kislemez, amely már valami újat jelez a készülő második nagylemez hangulatvilágából. 1982-ben lát napvilágot a Mask című album, amely sokkal több meglódlát és dallamot tartalmazott, mint a debütáló LP. Searching For Satori volt a következő próbálkozás, amely egy hosszított játékidejű maxi alakjában került a boltokba. Ezen megtalálható a Kick In The Eye újrakevert változata és több, korábban elkészült, de meg nem jelentetett dalok. Ugyanabban az esztendőben került ki a stúdióból a Hugh Jones producerrel munkáját magán viselő Spirit című felvétel is. Eközben Peter Murphy szerepet vállalt a Maxell kazettákat reklámozó tévé-produkcióban és ennek eredményeként kérik fel az együttest arra a szerepre, amelyet a Hunger című filmben játszott. A feladat az volt, hogy a Béla Lugosi's Dead című számot kellett játszaniuk egy klub közönségének, amelyet éppen akkor a film két főszereplője – Catherine

Deneuve és David Bowie – is meglátogatott. Ennek ellenére következő kislemezük megjelenésekor már a zenekritikusi szakma egésze tiltakozott, mert éppen David Bowie Ziggy Stardust című dalát dolgozták fel, nem éppen túlságosan eredeti, de hatásos formában. A lényeg az volt, hogy a kiadott kislemezzel együtt hozzá lehetett jutni egy koncertlemezhez is, és ez az üzleti fogás vezetett oda, hogy a The Sky's Gone Out album már a lemezlista 4. helyéig jutott fel. Eközben újra, óriálló vállalkozásként megjelentették az előbb említett koncertalbumot (Press Eject And Give Me The Tape). A lemez címe abból a mondatból ered, amely a második oldal végén hallható. Ott az egyik biztonsági ember éppen felszólít egy rajongót, aki titokban veszi magnóra a Bauhaus koncertet: Press eject and give me the tape, vagyis nyomja meg a kioldót és adja át a kazettát! 1983 tavaszán kerül a boltokba a Lagartija Nick című kislemez, amit nem sokkal később követ a She's In Parties. Egyuttal a Bauhaus stúdióba vonul, hogy rögzítse a Burning from the Inside LP-t. Amilyen jól indul, olyan zűrzavarossá válik a felvétel-sorozat. Peter Murphy vírusos tüdőgyulladást kap és az album 9 dala közül mindössze ötöt tud felénekelni. Hiába kéri a stúdiómunkálatok ideiglenes felfüggesztését, ezt a kiadó nem engedélyezi. Nélkül fejezik be a lemezt, amely 1983 júliusában lát napvilágot. Murphy megsértődött a stúdiómunkálatok miatt és ez már előrevetítette a véget. Néhány napnyi tartott fellépés után, egy londoni koncerten jelentik be a feloszlást. Az őrületes siker miatt hat ráadás számot játszanak, majd mielőtt bemennének az öltözőbe, David Haskins belebúgja a mikrofonba: „Ez volt a Bauhaus, nyugodjék békében!"
Ez a bejelentés egyébként az albumlistán 10. helyéig jutott fel. A zenekar azonban fenntartott egy rajongói klubhálózatot, amelynek tagjai már befizették az arra az esztendőre esedékes fejpénzt, így a Bauhausnak le kellett még gyártani egy utolsó kislemezt a feloszlás után. Kevesen tudják, de megjelentették a The Sanity Assassin című korongot, amelyhez kizárólag a klubhálózat tagjai jutottak hozzá. Összesen 325 darab kislemez készült, amelyhez a feketelapon több mint ötven fontért lehet csak hozzájutni manapság. A feloszlás után két

A misztikus, középkori hangulatot árasztó zenei irányzat – a kritikusok szerint – a Bauhaus rövid munkásságával függ össze. A zenekar tagjai ezt inkább cáfolni, mint erősíteni próbálták az elmúlt évek során. A csapat 1983-as feloszlását követően a tagok mind a zenélés mellett döntöttek; ki szólóban, ki csoportosan. A dark muzsika ős-apja – Peter Murphy – szólókarriert választott, míg Daniel Ash, Kevin és David J. Haskins LOVE AND ROCKETS név alatt nyomultak tovább.

Gothic

Peter Murphy egyébként csak egyetlen egyszer beszélt arról, hogy mi vezetett szerinte a gothic kialakulásához, illetve a mozgalomnak a Bauhaus névvel történt összekapcsolásához. Mint mesélte, abban az időben a rajongók valami új, erőteljes irányzat után kutattak. Nem a heavy metal harsány, nyers megjelenése kellett, hanem valami misztikus, de mégis hatásos és nehezen definiálható. „A zenekar esetében ez például azt jelentette, hogy a színpadon valós fekete és fehér fénykontrasztokat alkalmaztunk, olyan Fritz Lang típusút" – mondja Murphy. „Sohasem kedveltük a karácsonyfa díszvilágítás jellegű csillogó-villogó fényeket." Fekete és fehér. Egyszerű, mégis nagyon hatásos a színpadon. Így ezekkel a kellékekkel, és a Bauhaus sötét energiákat sugárzó zenéjével mindez tényleg félelmetes lehetett. „Ezek voltak azok a pillanatok, no meg a Béla Lugosi féle dal, amikor a követők és a kritika a fejünkre aggatta a gothic jelzőt. Én egyébként egy kisvárosban nőttem fel. Imádtam a zenét és a különcködést. Ez abban nyilvánult meg, hogy már akkoriban a legolcsóbb öltönytípust vásároltam, ám ebben a divatjamúlt fekete darabban mégis elegánsnak és újszerűnek hatottam. Ezt később is vittem magammal a londoni megmozdulásokra. Így talpig feketében, jólöltözötten... hát azt hiszem, valahol itt kezdődött a gothic és a fekete szín kapcsolata. Én egyébként sohasem tartottam magam semmiféle irányzat kiagyalójának, ezt csak rám akasztották. S ha már a gothic-nál tartunk megmondom, személy szerint elvetem az irányzatnak azt a vonalát, amely a fekete mágiával került kapcsolatba" – fejezi be Murphy. Érdekes módon egyébként mind a Love and Rockets, mind Peter Murphy szólóprobálkozásai valahogy teljesen más síkon haladnak, mint a Bauhaus produkciók. A Love and Rockets is visz magával némi dark vonulatot, de Murphy éneke nélkül egészen átértékelődik a zene. Murphy-nél meglehetősen belterjessé vált a muzsika. Első szólólemeze, a Should The World Fail To Fall Apart, már egészen más társadalmi réteget célzott meg, mint a Bauhaus. Második albuma, a Love Hysteria pedig már útmutató volt a kommersz zenék világába, különösen az All Night Long című sikerdallal. Az idén tavasszal megjelent Deep című produkció pedig már mindazt magában hordozza, amit egy olyan lemeznek kell, amelyet egy 20 éve a pályán működő, amatőrből profivá érett muzsikus készíthet. S ezen a ponton Murphy már fényévekre került attól a generációs himnusztól, amellyel a gothic indult és amely a Bauhaus, ezáltal pedig az ő eredetiségét is bizonyította. Természetesen a Béla Lugosi's Dead című dalról van szó. Kár!

Motto:
„Egy ember, ha megvan benne az igazi bölcsesség, képes a világ teljes mivoltában gyönyörködni egy fürdőkádból..."
(FERNANDO PESSOA)

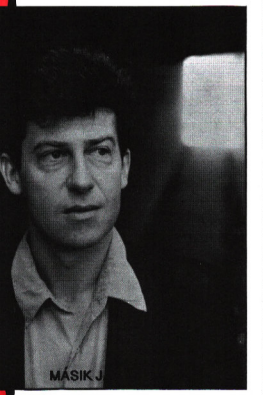

Egy évszázad telt el a végső óra óta. Túl vagyunk már a hanyatláson, túl az apokalipszisen. A játszma már régen véget ért. A romlás virágai, a pusztulás képei rég nincsenek sehol.
Nincsen semmi, szinte semmi. Ami maradt, az „a semminél allg valamibb semmi". Túlélés? Küzdelem az életért? Hülyeség. A maradék lét úgyis „a megsemmisíthetelen legkevesebb". De azért még mozgunk, küzdünk:

„cselekszünk". Sőt: ábrándozunk! A felemelkedésről. A TUTTI-ról. Mindez csak ráglcsálás.
„Mindig úgy gondoltam, hogy abban rejlik a nagyság: ha valaki azt szerzi meg, ami nem karnyújtásnyira van tőle, egy müezzin ének, van rajta egy ősrégi dobgép, amlyet 10-15 éve használtak, vagy egy nagyon furcsa, kemény basszushang, ott van Louis Viktor tekerője, ami időnként megszólal, vannak ott mindenféle zörejek és zajok, akusztikus hangok – sok réteg van összekomponálva: arab liturgikus zene és egy furcsa, elhangolt RnR szól együtt.

MÁSIK JÁNOS

Én kaptam a Berlioztól és Verőnőz kapcsolódó részeket. Egyparázsor megnéztem videón a filmet, és készítettem egy csomó vázlatot az egész filmhez. Aztán egy picit megpróbáltam szűkíteni, olyan dolgokat csinálni, amik ehhez a két figurához kapcsolódnak. És a helyszínekhez., a gyártelephez meg a földalatti városhoz. Ezek nagyon erős hatású képek. Nem is konkrét zenét kerestem, hanem hangzásokat. Valami egyszerűt és alapvetőt akartam, mint alaphangzást, ami bárhonnan bármikor szólhat. Mindegy, hogy a nagyvárosról van-e szó, vagy a dzsungelről. Ez a földalatti város végül is egy dzsungel, ahol nem tudni, hogy a következő pillanatban mi történik. Az erős ritmika ott él, ahol a valóságban nem lehet, valóságosabban él a halála után, mint életében, és végül, valaml lehetetlen és képtelen dolgot ér el, magát a virágló valóságát győzi le, mint akadályt."
Az egyetlen hely, ahová el lehet menekülni, az az álmok világa, (F)elemelkedni csak a képzelet által lehet. A lét valóságán nem lehet változtatni, az álmok valóságát mi magunk teremthetjük meg.

ehhez a két emberhez kapcsolódik, az ő mozgásukhoz; ahogy közlekednek ebben a városban, ahogy a dolgaikat intézik. Az élet perifériáján hihetetlen nagy sebességgel mozgó, mindig akcióban lévő, mindig valamiféle bizniszben utazó két ember ez, akik közül az egyiknek nagyobb az affinitása a jó felé, afelé, ami az életben pozitív, erkölcsös – ez Verő. Berlioznak természetesebb közege az állandó közelharc a gazdagságért. (Ez a jellemzés vitatkozni látszik azzal a véleménnyel, miszerint: „Lepusztult díszlet és aranykori jellem nem illik össze.")
Elképesztő ez a kor, amiben élünk. Elképesztő és immorális. De a teljes lepusztultság és az egzisztenciális lét legalja számomra nem zárná ki az erkölcsi tartást. Annál egyébként nincs

SZEMZŐ TIBOR

Nekem a Kistamás Laclval kapcsolatos zenéket kellett csinálnom, amikben sokkal inkább valamiféle transzcendentalitás nyilvánul meg. Ő számomra azt a csapást képviseli, ahol a film elmehetett volna ebbe az irányba. Ez a figura nem racionálisan cselekszik. Álmodik, de amikor nem álmodik, akkor is úgy tűnik, mintha álmodna. Igazából nem tudjuk, hogy mikor álmodik és mikor nem. Az én számomra a film pontosan ezt tudja: olyat produkálni, ami túlmutat a valóságon.
A FILMNEK MEGVAN A LEHETŐSÉGE ARRA, HOGY NE A HÉTKÖZNAPOK REALITÁSÁBAN MOZOGJON, HANEM A SAJÁT TÖRVÉNYEI SZERINT DOLGOZZON. SZERINTEM EGY FILMNEK KUTYA KÖTELESSÉGE,

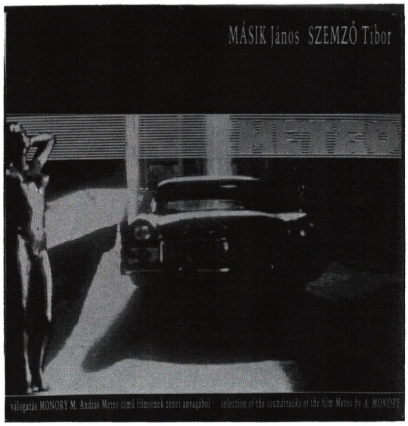

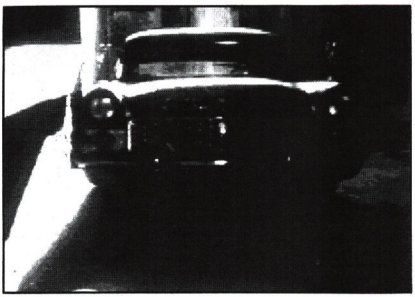

erkölcstelenebb, mint ami ma zajlik a világpolitikában, az emberek életében, a személyes szférában. Az a fajta cinizmus, ha a napi politikára gondolunk, ahogy a nagyhatalmak megítélik egy-egy sorsát alakítani kívánó nép helyzetét, mint sakkjátszma fölött ülnek, és a közvetlen, illetve kicsit távolabbi érdekeik határozzák meg hozzáállásukat. Egyszerűen nonszensz. Ez az igazi erkölcstelenség. Ez mindenen túlmegy. Akkor mit várunk az emberektől? Régebben ez nem volt ennyire súlyos. Az az ember, aki élI az életet, olyan, mint ezek a filmbeli figurák, hogy bármilyen súlyos körülmények között is, de felbukkan az erkölcsi mag. Mindenképpen észrevehető. En ezt éppenséggel hitelesnek tartom. Egyszer már nagyon szeretnék olyan filmet csinálni (bár biztosan készült már ilyen), amiben zenére vágnak bizonyos részeket, vagy talán az egész filmet,

HOGY EZT CSINÁLJA. A ZENE ELEVE EZT TUDJA, MERT A ZENE ELEVE EGY MÁS REALITÁS.
Én nem tudom, mi az, hogy kortárs zene. Kortárs zene az, ami ma szó. Ez stilárisan hihetetlenül széles dolog, mert elmegy John Cage-től Jimi Hendrixen át Aradszky Lászlóig. Ez mind ma szól. Az én számomra csak nehéz zene és könnyű zene, vagy komoly zene és komolytalan zene létezik. És ez független attól, hogy műfajilag vagy stilárisan hová sorolod. A zenén belül is rengeteg műfaj keveredik, és a különböző műfajok is keverednek egymással, mint a zene, a költészet... Nagyon nehéz meghúzni a határvonalat. Az én számomra ott van a határvonal, hogy valami kommersz piacra készül-e, vagy sem. Vagy pedig, hogy a transzcendentalitást próbálja-e megragadni, ezen innen van-e, vagy túl. Manapság annyi mindenfélének van a füled kitéve. A szemedet be tudod csukni, ha valamit nem akarsz látni, de a

füledet nem. Az ember nagyon sokmindent hall. A 180-as Csoportban ezt a sokféleséget mindig limitálnom kellett, de közben egyéb munkákat is csináltam. Amikita számomra vége a 180-as Csoportnak, azóta végképp megcsöllöm azokat a különböző dolgokat amik a fülemben vannak, valahogy összerakni. Mai munkámban a repetitív zene sokkal inkább egy szerkesztésmód vagy egy zenei gondolkodásmód szintjén jelentkezik. Emellett nagyon különböző zenék/hangok szólnak, mindenféle zene hatott rám: a rock and roll (ami nem egy tánc, ahogy Pajor mondta); J. S. Bach: az ő zenéjében olyan tisztaságban jelenik meg a transzcendentalitás, hogy azt nehéz bármivel egy lapon említeni; azután ott van az 50-es, 60-as évek amerikai dzsesszének nagyon progresszív tányzata, amit Coltrane vagy Mingus nevével lehetne fémjelezni. Ezek mind olyan hatások, amik bennem vannak. Ezért tartom a Fekete Lyukhoz készült zenét a legfontosabb darabnak a lemezen a magam részéről, mert ott ezt a fajta eklektikát hallod. Minden zenei réteg tulajdonképpen más van rajta mert ez ritmikailag az időbeosztást tekintve sokkal gazdagabb lehetőségeket kínál, mint fordítva. Itt a vágott filmhez készült el a zene, és csak néhány résznél vágtak utána egy kicsit. De például a „Piac" nem lett utólag megvágva, pedig olyan, mintha zenére vágták volna. Ez a piac felnémeteten terep. Nem tudni, hogy a világ melyik pontján van. És ez a képsor, meg mindaz, ami ott történik megengedte, hogy használjak egy ilyenfajta, népzenére utaló hangzást. Talán ázsiai.

Ebben a filmben, nyilván öntudatlanul, de elég sok klisé van. Négy-öt rendezőt tudnék mondani, akiknek a filmjében már láttam ilyesmit. Ennek ellenére mégis eredeti dolog. Ezt hívtam mozarti attitűdnek. Mozart tényleg az összes közhelyet használta, ami az ő korában, mint zenei nyelv létezett és valami fantasztikusan eredeti dolgot hozott össze mindig. A meglévőt használta ihletetten, zsenialisan és magától értetődően.

Azért tetszett a film, mert elsősorban a saját médiumát használta mondanivalójának kifejezésére – tehát a képet, a vágástechnikát. És ez egy filmnél nem hátrány. Talán még annyi narráció sem kellett volna, annyi dialógus. Illetve ez valamilyen módon hozzákapcsolódik Berlioz és Verő figurájához, azért beszélnek annyit. Eckermann például egyáltalán nem beszél. Az ő életében különböző világok léteznek: az egyik kívül zajlik, a másik belül. A kettő között közlekedik. Halálával átlép az egyikből a másikba. Nem áll ellen a halálnak.

A film végéhez készült zene a semmiből, egy szál bőgőből megy fel nagyon hangos, extatikus, elhangolt rétegekbe. Ez alatt a rész alatt is úgy szól, amikor Berlioznak a repülőgépen közelije van, amikor meglátja odakint a léggömböt. Ezt azért csináltam olyan erősre, függetlenül attól, hogy egy közeli arc látszik, mert ezzel azt az érzést hoztam egy kicsit előbbre, amikor a film után az ember föláll, és ha hatott rá valamilyen módon a film, akkor még nem tudatosult benne, hogy feloltották a lámpát, hogy ki kell menni a moziból. Amikor még benne van az egész. Lehet, hogy ez az emberben nem ennyire harsány és expresszív dolog, de esetleg igen.

SZALAI JUDIT
FOTÓ: KESERŰ ÁGNES
LUGOSI LÁSZLÓ

KISTAMÁS LÁSZLÓ

SZEMZŐ TIBOR

Smiths

„Létezik egy fény, mely sosem húny ki"
(Morrissey – 1986)

STEVEN PATRICK MORRISSEY – az elismert frontember, a dalszövegek szerzője. Keserédes hangja, melankolikus éneksztílusa, individuális előadásmódja betétdal a mesteri hangszerelést. Népszerűsége a mai napig töretlen, egy generáció bálványa.

ANDY ROURKE ÉS MICK JOICE – a háttérben tevékenykedő, tehetséges basszusgitáros és dobos. Eleinte a Rolling Stones ritmusszekciójához hasonlították őket, ma már ők azok, akikhez hasonlítanak.

JOHNNY MARR – igen szűk körben ismerik, pedig az összes Smiths-dalt ő komponálta az utolsó hangjegyig, s ezzel meghatározó személyisége a zenekar hangvételének és pályafutásának. Egy jellegzetes pengetési stílus kialakítója – brilliáns technikájú gitáros.

THE SMITHS – irányzatában a nyolcvanas évek angolszász zenekara. Több szakújság olvasói-összesítésén 1984-től 1987-ig megszakítás nélkül élen állnak a legjobb együttes, a legjobb nagylemez, a legjobb férfi énekes kategóriában. Azon kívül első helyet szeretnék a legjobb kislemez, a legjobb koncertbanda, a legjobb hangszeres előadó, a legjobban megjelenő, legemberibb jellemű személy, illetve a legszebb hajkoronát viselő, legnagyobb fazon, s a legvonzóbb bálvány kategóriákban. Több daluk felkerült minden idők legjobb kislemezei közé, egy 1987-ben tartott közvéleménykutatás alkalmával a NME olvasótábora a Queen is Dead-et választotta a rocktörténelem legjobb nagylemezének úgy, hogy a százas listán az eddig megjelent hat Smiths nagylemez is szerepelt. Morrisseyt glóriával a feje fölött ábrázolták az újságok, fél Britannia a Smiths lábai előtt hevert.

A zenekar szétválása – 1987 nyara óta eltelt idő már némi rálátást enged a történésekre, így könnyebben analizálható, melyek voltak azok a tényezők, amelyek ekkora hírnevet szereztek az együttesnek.

A nyolcvanas évek elején, a Joy Division tragédiája és a Jam szétválása után – hatalmi űr keletkezett a szigetország rockszínpadán. A punk-korszak éllovasai egyre inkább háttérbe szorultak, a „jobban öltözött" generáció amatőr bandái még az akkordokat keresgélték. Néhány szalmalángéletű sikeres üzlet/ vállalkozást leszámítva a szűk élmezőnyből a New Order, a Cocteau Twins, a Fall, a Simple Minds számított trónvárományosnak, s ekkor, 1983 májusában megjelenik a Hand In Glove, az első Smiths-kislemez. Lehűzó, fanyalgó kritikák fogadják, azonban a hatalmas sajtó-visszhangnak köszönhetően (lásd Sex Pistols) az együttes rövid idő alatt közismerté válik. „Közönséges, átlagos, szürke" – támadók által a leggyakrabban rájuk aggatott jelzők, melyek nem is alaptalanok, mert a szerzemények felületes hallgatással valóban unalmasnak tűnhetnek. Csöppnyi elmélyedés után azonban szembeötlik, hogy ez szándékosan kialakított, sajátos komponálásmód, mely közönségességével, áporodott-közérzetével, nihilizmusával, de varázsával, elragadó voltával is a klasszikus Smiths-hangzás jellemzője. (Akaratlanul is a Joy Division varázslatos-keserű nihilizmusára asszociálok, s valóban, bár a hangulatkeltő-eszköztár különbözik, az elért hatás megközelíti a szellemi elődét).

Következő kislemezük, a csodálatos-andalító This Charming Man – egyik legkelmelkedőbb szerzeményük – már széles körben elismerté válik, és elindítja a felfelé ívelő karriert. A What Difference Does it Make az első tíz dal közé kerül a slágerlistán, amikor '84 februárjában megjelenik a várvavárt debütáló nagylemez. Talán egy kicsit közönségesebb és kicsit szürkébb az átlagosnál, de egyenletes színvonalú, és az esetleges hiányosságokat kipótolja Morrissey éneke. A szövegek hangulatlestések a hétköznapokról, a munkanélküliek problémáiról. „Soha nem volt állásom, mert nem is akartam, hogy legyen", „Munkát keresek, és találok valamit, csak az éq tudja, milyen szerencsétlen vagyok", a magánélet-csapdáról, „Az elme vezérli a testet, vagy a test az elmét – nem tudom"; „Tizenöt perc veled, nem mondanék nemet" – minden téma Morrissey sajátos homályos – hamisítatlan látásmódját tükrözik. Az antitársadalmiság szócsöve, a létbizonytalan, konzervatív-elitnes réteg új képviselője lett a Smiths, s főleg ennek tudható be, hogy akkora tömegbázist vonzott maga köré.

A tagok az állandó fellépések, stúdiófelvételek folyamában hamar összeszoknak, – „Johnny nagyon gyorsan, minden gátlás nélkül dolgozik, s ez tetszik nekem" – nyilatkozta Morrissey Johnny Marr-ról. Egymást követik a jobbnál jobb kis- és maxilemezek, a Smiths a Rough Trade kladó jól profitáló vállalkozása lesz, és a lemeztársaságot a többi független cég tőlé emeli – ennek hatása a mai napig érzékelhető.

Ezek után következik az a trilógia, melynek három lemeze színvonalában csak egymáshoz mérhető.

Még '84-ben megjelenik a Hatful of Hollow, (Egy kalapnyi üresség), a klasszikus felállású gitárzene gyöngyszeme, összegzője másfél év kreatív munkájának. Tizenhat szerzemény található a korongon, amiből öt már az első lemezen is megjelent, de természetesen mindnet újra felújították és jobbak lettek. Az összes addig megjelent kislemez és néhány B-oldal is helyet kap az új dalok mellett; a Hatful of Hollow az első mestermunka az együttes életében, egy teljes repertoárt mutatva be az agresszív, punkban gyökerező megnyilvánulásoktól a lágyan simogató gitárfutamokig. A belillános zenei fogások, Marr lenyűgöző gitárjátéka minden szerzeményben maradandó élményt nyújt, akárcsak a következő lemez, a Meat is Murder termeknműveI. Az 1984-es esztenző példátlan termekenységét bizonyítja, hogy már decemberre befejeződnek a stúdiómunkák, csak a megjelenése tolódik át 1985 elejére. That Joke Isn't Funny Anymore, Well I Wonder, Nowhere Fast... de mind a klikrc számot felsorolhatnám – akik olyan szerencsések, hogy ismerik őket, biztosan tudják, miért... Pezsgő, lüktető, vad, hamisítatlan, fájdalmas, elbűvölő motívumok, színfoltok váltakoznak – és csak önismétlés lenne a jelzők fokozása.

A zeneanyagnak egyfajta kerete, „imágója" is volt: a vegetarianizmus, s Morrissey hústogyasztás-ellenes hadjárata. A lemezzel azonos című záródal (A hús = gyilkosság) megkapó drámaiságal érzékelteti az állatok szenvedését:

„Közeledik a kacagó kés
E gyönyörű teremtmény
sorsa a halál
Halál-ok nélkül
S az ok nélküli halál:
öldöklés...
...Tudod, hogyan végzik
az állatok?...
...Ki hallja sírni őket?"

A halál témaköre mindig is jelen volt a Smiths-nél, e lemezanyagon a That Joke Isn't Funny Anymore (Ez a tréfa nem mulattat többé) című számban köszön ránk, mely valahogy így szól:

„... Az idő árözön – megfojt
majd téged
– De én is
Ha kineveted azokat az
embereket
Akik nagyon elhagyatottak
S egyetlen vágyuk, hogy
meghaljanak
Igen, tartok tőle, hogy
Ez már nem vidít fel
Nevetni szeretnék
De ez a tréfa nem mulattat
többé..."

Vannak olyan lemezek, amelyekre évekig vár az ember, hogy aztán elmerülhessen a tökéletes hangorgiában – 1986 nyara: The Queen Is Dead
„Nem hiszünk az álommanókban, miért higgyünk a királynőben?... Ha egy pillantást vetünk a királyi családra:

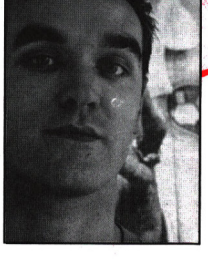

olyan fenségesen, rejtélyesen és megbocsáthatatlanul unalmasak..." – egy Morrissey interjúból. Bigmouth Strikes Again, The Queen Is Dead – a legcsapongóbb, legélénkebb gitárfutamok hordozói; There Is A Light That Never Goes Out, The Boy With The Thorn In His Side, I Know It's Over – a legpontosabban megszerkesztett Smiths-balladák.

Részlet az expresszionista hangulatvilágot tükröző Létezik egy fény, mely sosem húny ki című szerzeményből:

„Vigyél el ma este, oda
Ahol hangos a zene és
emberek vannak
Fiatalok és elevenek
– Száguldani a kocsiddal –
Soha többé nem akarok
hazamenni
Mert nincsen otthonom
Vigyél el ma este, mert
Embereket, fényeket
akarok látni
– Száguldani a kocsiddal –
Kérlek, ne kísérj haza,
mert
Az már nem az én
otthonom, hanem az övéké
Engem már nem fogadnak
többé
S ha egy emeletes busz
belénk szalad
Meghalni melletted
Micsoda gyönyörű vég
lehet,
S ha egy tíz tonnás
teherautó
Megöl mindkettőnket
Meghalni melletted
Saját előjogom s örömem
Vigyél el ma este
Nem bánom, bárhová..."

Míg a Queen Is Dead a független lemezlistákat uralja, jelenik meg kislemezen a Panic, ellenszervet s őrületet egyszerre kiváltva. Refrénje a legkedvesebb Smiths-sorok gyűjteménye:

„... Gyújtsd fel a diszkót
Akaszd fel az állodt
lemezlovast,
Mert az a zene, amit
állandóan játszanak
SEMMIT SEM MOND AZ
ÉLETEMRŐL..."

Johnny Marr a dalszeletkezéséről: „A Pánik a csernobili katasztrófa idején született. Morrissey-vel és éppen egy rádió riportot hallgattunk az eseményekről. Miközben azt ért a beszámoló a megdöbbentő katasztrófáról, még fel sem eszmeltünk, s már rögtön a Wham! I'm Your Man című dalát hallottuk a rádióból. Emlékszem, így reagáltam: Mit képzel, mi a francot művelhet ez az emberek lelkivilágával? – S utána: Felaszítani való átkozott D. J.! – Úgy hiszem, jól eltalált dalszöveg született, használható és fontos bárkinek, aki Angliában él"

A Smiths sosem volt mentes a botrányoktól. Állandó – közvetett és közvetlen – támadások érik a zenekart. Egy koncert alkalmával, mikor a nyílt szimpatizáns Morrissey lobogtatni kezdi a „Queen Is Dead" zászlót, egy erőszakos „royalista" megtámadja a színpadon.

Később olyasféle vádak kevertek igen nagy vihart, hogy a Smiths-különösen az Asleep című dallal – meglédzi, sőt bátorítja az öngyilkosságot hallgatói körében.

Morrissey elismeri, hogy kapott néhány levelet magával végzett fiatalok szüleitől. „Az emberek nagyon nehezen fogadják el, hogy én valójában tisztelem az öngyilkosságot, mert hatalma van az ember élete felett" – nyilatkozza. Íme az Asleep (Mély álomban) című dal szövege:

„Altass el, altass el
Fáradt vagyok, ágyban a helyem
Altass el, altass el
Utána hagyj egyedül, s
Már ne próbálj felkelteni reggel
El fogok menni
De ne bánkódj miattam
Akarom, hogy tudd,
Hogy a szívem mélyén
Boldog leszek, hogy távozhattam...
... Létezik egy más világ
Létezik egy jobb világ
Igen, kell, hogy legyen,
kell, hogy legyen..."

Villámcsapásként ér mindenkit, amikor 1987 elején leszerződnek az EMI lemezcéghez, s ezzel feladják sokat magasztalt, nagy dobra vert független státuszukat; a háttérben itt is hűvös milliók húzódnak.
Az ötödik LP, A World Won't Listen (A Hatful Of Hollow II.) – az első megtorpanás – 1987 tavaszán jelenik meg, s második lemezükhöz hasonlóan tizenhat dalnyi összegzést nyújt az addig eltelt időszak legjavából. Egy single a Meat is Murder-ről, három a Queen Is Dead-ről, hozzá a közelmúlt legendás kislemezei (Panic, Ask, Shoplifters Of The Worldunite), és a B-oldalakon megjelent számok.
„A fiú, szálkával szemében" – avagy, ahogy az a csúcson történni szokott: A szöveg és zene, a közönségesség és a fenomenalitás kettőssége, azaz Morrissey és Marr között egyre kiélezettebb az ellentét.
„Már akkor tudtam, amikor először gitárt fogtam, hogy soha nem leszek frontember" – nyilatkozza Johhny Marr, s azzal fenyegetőzik, hogy új zenekart alapít. Morrissey a kislemezek alacsony színvonalú B-oldalaira hivatkozik, és megvádolja Marrt, hogy a lemezcég pénzén utazgat, s játszik együtt más zenekarokkal – de nem beszél szakadásról.
Egyes értesülések szerint a két tag már hónapok óta nem beszél egymással, még a stúdióba sem mennek be együtt. A feloszlásról szóló hírek kereszttüzében jelenik meg 1987 szeptemberében a Strangeways, Here We Come, az utolsó stúdiólemez. A zene szerencsére nem hordozza magán a személyi viszályokat, és a pesszimista légkörben mindenkit meglep a magas színvonalú anyag, a „popularizálódott" Smiths új muzsikája. Igen, valóban könnyedebb lett a hangzás – de: nem laposodott el, nem vált banális kliségyűjteménnyé. A változás csak pozitívan értékelhető: világosabb, letisztultabb, korszerűbb sound született. A szövegekből mintha Morrissey válasza csendülne ki a zenekart s személyét ért feddésekre, szerepét magabiztosan vállalva az eluralkodó káoszban.

„... Szerelem, béke, harmónia?
Jól hangzik
De majd talán a következő világban..."

Ez volt a Smiths.
A rebesgetett koncertlemez megjelenése 1988-ra tolódott; csalódni ebben sem lehet, a magasfokú hangszeres tudás utólagos bizonyítéka. A Rank-et a Queen Is Dead turnén rögzítették, s a klasszikusok mellett egy csábító „bónusznótát" is tartalmaz. A két központi alak, elválásuk után sem hagy fel mesterségével; Johnny Marr olyan együttesekben kamatoztatja tehetségét, mint a Talking Heads, a Simple Minds, a Pretenders, a The The, bár meglepő, hogy szólóalbummal nem jelentkezett. Morrissey – a másik véglet – a szakadás óta is menetrendszerint jelenteti meg kislemezeit, csöppet sem lankadó érdeklődéstől kísérve.
Érdekes, hogy a zenét továbbra sem ő, hanem a mellé szegődött egykori Smiths-hangmérnök, Stephen Street szerzi. Első önálló albuma az 1988-as Viva Hate, a NME kritikusai körében nagyobb elismerést vívott ki magának, mint bármely más Smiths-lemez. A szövegek továbbra is rosszmájú megjegyzésekkel tarkított, kendőzetlen leleplezések a társadalmi rendszer fonákságairól, különösen egyes személyekről. Az örök ellenzéki Morrissey úgy tűnik, nem adja fel, valami szebbért, jobbért, valami nemesebbért, valami lehetetlenért küzd, így a legenda tovább él.

„... Létezik egy más világ
Létezik egy jobb világ
Igen, kell, hogy legyen,
kell, hogy legyen
Bye, bye..."

POLGÁR ZSOLT

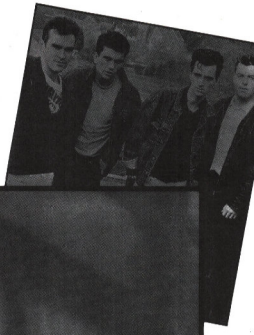

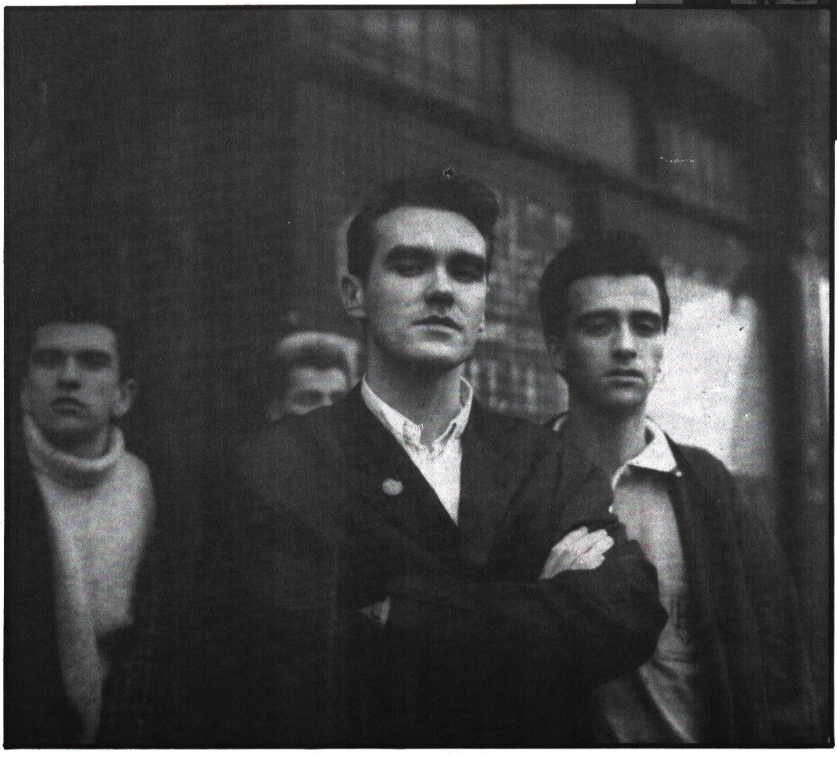

Immár fél éves az ALTEROCK és az egyre népszerűbb újság nemcsak idehaza a „másféle" muzsikát kedvelők iránytűje, hanem külföldön is. Az eddig megjelent példányokból néhány elkallódott Európa civilizáltabb, nyugati felébe is. A kis cégek pedig kapva-kaptak a lehetőségen és reagáltak. Általában dicsérő sorokkal teletűzdelt leveleket kaptunk, de nem volt gyakori az olyan kiadó sem, amely segítségünket kérte, hogy bekapcsolódhasson a magyar underground zenei életbe, hiszen a Nyugat számára Európa keleti, ún. ázsiai fele még mindig érdekes – elsősorban zenei szempontból. Nos, most egy csokorra való következik azokból a kiadókból, amelyek a szükséges friss vért pumpálják a nyugati independes zenei és művészi világába.

Először is itt van a DOUBLE TROUBLE kiadó, amelynek gondozásában jelent meg a CHUD zenekar „életműve". Bár 1985 óta vannak a pályán, azonban legutóbbi visszatérésük 1989-re tehető. Ekkor már a gitárokat a Chud-nál kiegészítik a samplerek és szintetizátorok. Legutolsó albumukat Mirage név alatt érdemes keresni. Az NSZK-beli Ptulilngenben székelő, onnan árasztja el a piacot káprázatosan jó anyagokkal a WE BITE RECORDS. Elsősorban azok figyelmébe ajánljuk két vezető csapatukat, akik szeretik a trash-be hajló rockot. Az EROSION nevű zenekar 1986-ban lépett a színre és tavaly jelent meg a We Bite-nál második, Thoughts című LP-jük. Tele erővel és dinamikával – az Alterock szerint senki sem jár rosszul, ha utána megy és megszerzi a lemezt. Ugyanígy ajánljuk a CAPITOL PUNISHMENT nevű csoport produkcióját, amely közel hasonló zenei világ jegyeit hordozza magán. Legfrissebb albumuk a Bulwarks Against Oppression című korong. Igen furcsa zenékbe tenyerelt bele a berlini székhelyű CUACHA! kiadó. Legnagyobb favoritjuknak számít a Hawaii szigetéről származó THE DAMBUILDERS formáció. (A gyengébbek kedvéért a tagok egy része The Exactones néven muzsikált korábban.) Persze az alig egy éve alakult kiadónak már van egy testvérkéje – a ROSEBUD –, amely

Pink Turns Blue

Love´s Simple Dreams Records

leginkább észak-európai csapatokra specializálódott (elsősorban finnekre és észtekre!). Ők azok, akik igazán érdeklődnének a magyar alternatív-underground világ iránt. Persze van német zenekar is a kiadó istállójában. Ez pedig nem más, mint az 1983-ban alakult GOO GOO MUCK. Ők hamisítatlan rockzenét játszanak, és akit érdekel, az kezdje az ismerkedést a Dreams We Share című legutóbbi albumukkal.

Talán a most ajánlott bagázsból a legérdekesebb produkciókkal a münsterI FUN FACTORY! rukkolt elő. Az elküldött írott és hallgatható ismertető anyagokból a PINK TURNS BLUE tette a legnagyobb hatást a szerkesztőségre. Tavaly tűnt fel ez a nyugatnémet trió, amikor is placra dobták Meta című albumukat. Persze előzőleg is jelentettek meg anyagokat, de éppen a Meta volt az, amire már a külföldieket erősen köpködő angol kritikus-gárda is azt mondta: hát, ez bizony jól

Gitárzenét játszik a Pink Turns Blue, de valahogy izgalmasabb ez a fajta muzsika, mint a House of Love, vagy akár a Beloved zenéje. Imitt-amott fanyar, de egyébként mély szomorúsággal átitatott dalokról van szó. Ennek éppen az ellentettje az INVISIBLE LIMITS. A három fiú egy lány alkotta formáció a bravúros szintI-pop felé vitte el a hangsúlyt, de a könnyedség semmiképp sem megy a minőség rovására. Legutóbbi próbálkozásuk A Conscious State címmel látott napvilágot.

Végül, de nem utolsó sorban itt van még az ugyancsak nyugat-berlini ANGRY FISH MUSIC. Furcsa mód ez a kiadó is inkább amerikai bandákat futtat. Közülük a DEFOLIANTS a legkülönösebb. A háromtagú csoport valamiféle megújított garage-rockot játszik, egy csipetnyi chicagoi underground ízzel fűszerezve. Legutolsó próbálkozásuk egyszerűen

Erosion

Grrr néven látott napvilágot. Erdemes még néhány gondolatot ejteni a RIFLE SPORT-ról is, amely ugyancsak az Angry Fish-hez tartozik. Zenéjüket igazán négy ismert csoport muzsikájának kombinációjaként lehet fölfogni: Birthday Party, Minutemen, Hüsker Dü és a Butthole Surfers. Hát, külföldi ismertetőnket most megszakítjuk, mert egyenlőre ennyi az értékes, pontosabban az értékelhető kiadó azok közül, akik megkeresték az Alterockot. Bízunk azonban abban, hogy a jövőben újabb, más irányzatokat lefedő kiadókkal is kapcsolatba kerülünk, s őket sem fogjuk titokban tartani az olvasók előtt.

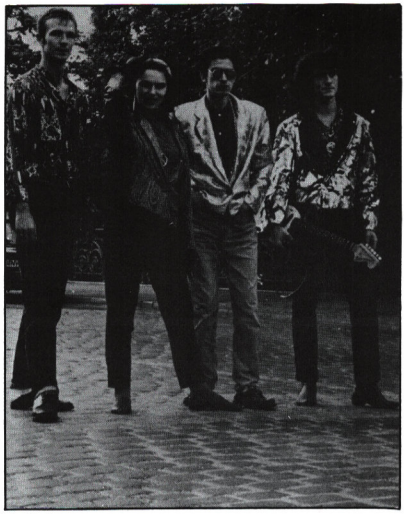

The Chud

Invisible Limits

WE BITE

IndieLabels

¡CUACHA!

ALTEDISC

A soron következő Altedisc-adás laza fűző-elve az abszurd, illetve annak valamely enyhébb változata. A legkevésbé extrém eset a TONE DOGS, amely nem megy túl a „vicces" vagy az „ironikus" minősítésen. Az ÁPOLÓK különösen szövegeikkel kísértik a nonszenszet, és ezt zenei absztrakcióikkal is szívesen erősítik. Absztrakt popszámokat komponál a THINKING PLAGUE is. A pálmát kétségtelenül a JAAP BLONK és BABA-OEMF viszi el, ami méltó is az egyenesági dada-származék produkciójához.

A TONE DOGS nem koncertező zenekarnak, sőt nem is hosszabb távú elképzelésnek indult. Amy Denio és Fred Chalenor – oh Amerika! – egy ismerősük stúdiójában rögtönzött felvételekkel múlatták az időt. Az anyag olyan tetszetős lett, hogy szóltak néhány közelben lévő zenész-barátjuknak, többek között Fred Frith-nek, nem nyomnának-e föl ők is valamit a még üres csatornákra. Így született meg az Ankety Low Day című nagylemez, amelyet az Egyesült Államokban a C/Z Records jelentetett meg 1990 áprilisában.
A Tone Dogs felvételein azonnal hallható a hangszeres hozzáállás. Bár a számok többségében van énekszólam, mégis a hangszerek uralják a terepet. Mind Denio, mind Chalenor multi-instrumentalisták: a vörös hajú Amy gitárokon, fretted és fretless, azaz érintőkkel felszerelt és érintő nélküli basszusgitárokon, valamint szaxofonon játszik, míg az alapító duó férfitagja basszus- és szólógitárokat, billentyűs hangszereket, hegedűt, vonósgitárokat kezel.
A Tone Dogs inspirációja egyaránt táplálkozik a rockból, a jazzből és az improvizált „új zenéből". A dob és a basszus szinte hagyományos jazz-rock-funk ritmusszekciót alkot, erre azonban nem hangszerszólók épülnek, hanem mindaz, amit a „Zseniális Dilettánsok" tettek zenévé: zörejek, rendeltetésszerűtlen használattal kicsikart hangok és hangzások, effektusok. A stílust a dallamosság teszi néhol majdnem poposan kerekdeddé – ezek a dallamok a szaxofon(ok)on és az énekben lépnek elő. A szövegek valamiféle szabad asszociációs költészet eredményeinek tűnnek, ám nem lehet véletlen, hogy nincsenek mellékelve a lemezhez.
A legtöbb zenekar számára egy nagylemez a dolgok kifejlődését jelenti. A Tone Dogs-nál fordítva történt a dolog: a zenekar tulajdonképpen a felvétel után született meg. Denio és Chalenor duója Will Dowd dobossal kiegészülve immár koncertképes, „live" csoport. Európába látogatva június 15-én Budapesten, a Lyukban lépnek fel. A Kárpát-medence tájain ritka az olyasféle zenekari start, mint a Tone Dogs-é. Alighanem az ÁPOLÓK is csak nevettek volna, ha valaki az 1982-es indulásukkor stúdióról beszélt volna nekik. Pedig végülis egy stúdiófelvétel kapcsán figyeltem fel rájuk 3-4 évvel később. A két szám a sajnos befejezetlenül maradt Bódy Gábor-féle clipfilmhez készült. Azonnal felvetődött a kérdés: kik lehetnek ezek az őrültek?
Az Ápolók miskolciak, és ez bizonyos fokig magyarázatot ad arra, hogy miért tartott olyan sokáig, mire bekerültek a köztudatba. Ők sem tartoztak azok közé, akikre ifjúsági klubot alapozott a helyi tanács kultúrosa. Bizarr előadásmódjuk éveken át inkább csak az akadályokat halmazta eléjük. Mindez már a múlté. Ha jól tudom, időközben valamilyen díjat is nyertek, ami éppen egy albumnyi demó rögzítését tette lehetővé. Legfrissebb, 90-es anyagukkal együtt három kazettájuk jelent meg, ezeket a Második Látás terjeszti. (Rácz Mihály, 1172 Budapest, XIII. utca 35.) Április 22-én, a Föld napján az Avasi Kilátónál koncerteztek több, mint ezer ember előtt. Januárban öt koncertet adtak Hollandiában.
Az Ápolók legrokonszenvesebb vonása, hogy nem komolykodják el a dolgokat. Kezdődhet a szám úgy, mintha punk, dark, metál, blues vagy walzer lenne – az ő kezükben csakis Ápolókká alakul. Itt senki nem akar imponálni, szép lenni: mindenki a csúnyaságra hajt. Leginkább az énekesek, akik szinte infantilis vehemenciával tárják a világ elé az emberi torok mindazon megnyilvánulási módjait, amelyeket a civilizált kommunikáció kiszorított a gyakorlatból, vagy fel sem fedezett. Ez nem a punk vokalisták habzó ajkú dühe: a hazai földön elsősorban Fe Lugossy Laca felé van tartozása.

„A Thinking Plague úttörő zenei együttes, amely akusztikus és elektronikus hangszereket és technológiákat használ arra, hogy a létező zenei stílusokat a legszélesebb értelemben kitágítva új lehetőségeket tárjon fel a dal és az instrumentális zene műfajaiban. A rock, a kortárs- és elektronikus zene, az etnikus vagy 'világ'-zene, a jazz és az ipari zene elemeit ötvözik saját, gyakorta radikális harmóniai, formai, költészeti és felvételtechnikai elképzeléseikkel. Eképpen a Plague olyan új zene létrehozására törekszik, amely rendelkezik a rock ösztönerejével, miközben sokkal szélesebb skálájú és nagyobb mélységű intellektuális és emócionális kifejezést ér el."
Egy deklaráció értékét persze nem a

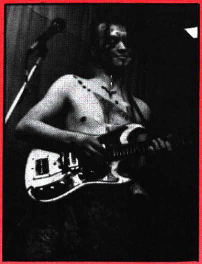

szavak, hanem a tettek határozzák meg. A Thinking Plague-et (magyarul: Gondolkodó Dögvész) azonban nem érheti a szópufogtatás vádja. In This Life (Ebben az életben) címmel megjelent CD-jük, amely 70 percnyi zenét tartalmaz, valóban az innovatív rock kiemelkedő produktuma.
Az együttes története 1980-ig tekint vissza. Ekkoriban kezdett közösen dolgozni Mike Johnson, zeneszerző gitáros és Bob Drake basszusgitáros-hegedűs, mellesleg hangmérnök és producer. Ezidőtájt még mindketten kommersz zenekarok tagjai voltak, ám ezekkel a „megélhetési tripekkel" a következő évek során felhagytak, és kizárólag saját, elvontabb elképzeléseikkel törődnek.
A harmadik alap-tag, az énekes és szövegíró Susanne Lewis 1984-ben csatlakozott hozzájuk. Talán nem érdemes most a többieket egyenként felsorolni, inkább a két korábbi nagylemez címét: „A Thinking Plague", 1984, és „Moonsongs", 1987. Ahogyan ezt a műfaj reprezentánsainál már megszokhattuk, valamennyi tag féltucatnyi egyéb produkcióban is dolgozik, amelyekről a cikkíró is csak halvány fogalmat tud alkotni. Értelmezhetőbb információ, hogy a többnyire egyedül fellépő Thinking Plague adott már közös koncertet a Sonic Youth-szal és a Crime and City Solution-nel. (A Tone Dogs-nál az előbb kimaradt, hogy ők arra az estére büszkék, amikor a prágai Pulnoc, az egykori Plastic People-ből alakult cseh zenekar előtt léptek fel Amerikában.)
A Thinking Plague zenéjébe most nem szántanék bele mélyebben. Tehetséges emberek csoportjának sokoldalúan izgalmas termékeiről van szó, már csak ezért is érdemes bekapcsolni a rádiót *július 1-én, vasárnap úgy délután kettő körül* és a *Bartókra* állítani a keresőt.

Na és persze Jaap Blonk-ért. A hórihorgas hollandust nincs okunk az emberi nem normális egyedei közé sorolni. Különösen így van ez, ha a normalitást a racionalitással azonosítjuk. Blonk a jelek szerint mindenben érdekelt, ami irracionális, ami ellentmond e „jól szervezett világ" működési törvényeinek.
Önéletrajzi jegyzetei szerint matematikai és zenetudományi tanulmányai vezették a dada felfedezéséhez, és míg a tanulmányok hamar félbeszakadtak, a dada-korszak azóta is tart nála. Antinon Artaud, Lucebert és Kurt Schwitters műveinek előadása során fedezte fel az emberi hangban rejlő kifejezési lehetőségeket, függetlenül a szavak konkrét jelentésétől. Jelenleg hangköltészeti művek előadásával foglalkozik, expresszív színpadi munkával alátámasztva. Jaap Blonk valóban nagyon messzire képes elmenni hangjával – akár vissza a csecsemőkorba is, a beszéd előtti metakommunikatív állapotba. Mivel számára nem kizárólag a formális színpad jelenti-jelentheti a megnyilvánulás helyszínét, hanem adott esetben például a pályaudvar vagy egy élelmiszerbolt is, ezek a metakommunikációs kísérletek nemegyszer kifejezetten kínos helyzetet teremtettek a művész számára.
Mindazonáltal Blonk rendkívül elmélyült alkotó. Kurt Schwitters „Ursonate" című negyven percnyi művének tanulmányozására több évet áldozott, nem átallotta valamennyi piciny részlet személyes, csak neki szóló jelentéstartalmát kikutatni. A darab teljes felvétele Jaap Blonk mostanáig egyetlen nagylemezét teszi ki.
Az amsterdami, Császár László által futtatott Hangaar kazettasorozat viszont két Blonk-opuszt is tartalmaz. Az egyiken szólóban hallható, a másikon pedig Baba-Oemf (ejtsd: Baba-Umf) nevű együttesével. Az együttessel közösen a kiemelkedő dadaista személyiség, Hugo Ball hat hangköltеményét adja elő.

Végezetül az Altedisc Hírszolgálata.***A The Ex és a Morzelpronk nagysikerű szovjet turnét bonyolítottak le, a Baltikumban és Moszkvában jártak. Jelenleg az Ex-hez tartozik Andy Dogfaced, a Dog Faced Hermans gitárosa, és úgy hírlik, hogy Tom Cora, az egykori Skeleton Crew-csellista is csatlakozni fog az amsterdamiakhoz.***A Dog Faced Hermans szeptembertől Amsterdamban éled újjá. Már 7 hónapja szünetelnek, mivel énekesnőjük, Marion, aki egyébként szobrászattal foglalkozik, a lengyelországi Wroclawban tanul.***Amerikai búcsúturnéja után megszűnik a Zvuki Mu. Az énekes és a gitáros Mamonov I Alekszej néven duóban folytatják.***A RecRec május 20-án ünnepelte 10 éves jubileumát a zürichi Rote Fabrik-ban. A birthday partyn többek között Iva Bittová, Pavel Fajt és Fred Frith léptek fel. Iva újabban szólókoncerteket is ad.***Az idei Mimi-fesztivál július 5. és 8. között lesz a délfranciaországi Saint Martin de Crau-ban (Marseille-től nem messze). Többek között fellép Hector Zazou új együttese. Érdeklődőknek részletes műsort küldök.***Június 21. és 24. között rendezik meg Budapesten, a Pálvölgyi Cseppkőbarlangnál a Zene és a Művészetek napját. Az ingyenes népünnepélyek keretében a szervezők kitűnő zenei, képzőművészeti, film, színházi és irodalmi programokat ígérnek.***

Hajnóczy Csaba

PECSA

3. Cure-klub
10. Ska-klub
15. Thierry Smits (belga avantgarde táncszínház)
17. Depeche Mode-klub
19. Kretens koncert
21. Kilina Kremona (francia avantgarde táncszínház)
28. Pink Floyd és Jimmy Sommervilie-klub

LYUK

6. Kis Generáció
7. Pánik Szalon
8. Kus
The Brains (U. K.)
9. Abstract
Korom Attila
Rizikó Szektor
Stone Cold and Crazy (Nyugat-Berlin)
10. Alternatív Zenei Játék
14. Vírus
Anyátok
15. Tone Dogs (USA)
Pánik Szalon
16. Wászlavik
A Klán
17. Alternatív Zenei Játék
20. Kis Generáció
21. Lacht el Bahhtaer
Moszkva tér
22. Dolft Chryler (Bécs)
Rés
23. Ron Urini (USA)
24. Alternatív Zenei Játék
27. Kis Generáció
28. Bp. ovodások
K. G. S. T.
29. Kinopuskin
Kispál és a Borz
30. Maische (Bécs)
Procetura

Koncertek után, előtt és közben alternatív zenei játék.
Vezeti: NAGY GYULA

KAMPEC-KÖZLEMÉNY

A Kampec Dolores május 3-ra tervezett koncertje az Egyetemi Színpad Fidesz-klubjában elmaradt. Az ok: a hangosítást vállaló cég az egy hónappal korábban, kölcsönös bizalomra kötött megállapodást az előadás napján felmondta, helyettesítésről nem gondoskodott. Az Egyetemi Színpad elmulasztott formális szerződést kötni, így az esetnek jogi vonatkozásai nincsenek. (A K. D. nem jogi személy, ezért nem szerződhet.)
A cég, amelyet kibaszottul aljas viselkedése ellenére sem kívánunk megnevezni, nyilvánvalóan másho szerzendő nagyobb haszon reményében felejtette az adott szót. Az Egyetemi Színpad a mi benyomásunk szerint a másod-, harmadállásban dolgozó, elkésve kapkodó szervező(k) csúszásai miatt nem szerződött.
A közönségtől nem nekünk kell elnézést kérnünk. Sajnos Budapesten legközelebb csak októberben, a Lágymányosi Közösségi Ház tervezett Kelet-Európai Független Fesztiválján fogunk játszani.

KAMPEC DOLORES

ALTEROCK Főszerkesztő: Hontvári László, Főszerkesztő-helyettes: Siklós András, Művészeti vezető: Halmai Csaba.
Szerkesztőség címe: 1126 Bp. XII. Böszörményi út 24. Tel.: 1551-991. Készült a Színműtán Rt. kiadásában.
Felelős kiadó: Vermes György. LOGO-PRESS BT. Budapest. Felelős vezető: Sal István.
HU-ISSN 0865-3127
Készült a Művészeti Közművelődési Kiadó nyomdájában.

A sorozat első két darabja már kapható!